

הוצקת הדוכס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

ספר

הבהיר

כידוע נבדלה של ר' נחמיה בן הקנה • קנה הכמה קנה בינה • יוחבא
ברפס בבקשת אנשי פולין י"י איש אחר • וכתיב
יענותו לא רצה לפרסם את עצמו
ולפרש את שמו •

יהי' עמו

לאורך

ימים • וליעלמי יעלמי •

אכן ואכן:

נרפס פה

אמשטרדם

בבית השותפים יהורא בן מוה"ר מרדכי זצ"ל שמואל בר משה הלוי שליטא

ותהי ראשית מלאתו כיוסל"ט עשרה בטבת

בשנת תשע והוד"א לפ"ק

בענין כיום אתמול כי יעבור מכאן ואילך בכל עתים שנ' בכל עת והשאר לעולם שנאמ' ותהלת אחטום לך. מאי ותהלת דכתיב תהלה לרוד ארוממן כאי תהלה משום דארוממן ומאי דוממה משום דאברכה שמך לעולם ועד ומאי ברכה אלא משל למלך שנשע אילנות בגנו ואף על פי שידרו גשמים שואב תמיד וגם הקרקע לתת ושואב תמיד צריך הוא להשקות מן המינין שנ' ראשית יראת יי' שכל טוב לכל עושיהם וא' ת' שהיא חסר' כלום הרי הוא אומר ותהלת עומרת לעד :

ישב רבי אמר אורש מ' ד ומלא ברכת יי' ודרום ירשה כך אמ' משה אם תלך בחקותי וירש הי' והי' הב שהוא נמשל לים שנאמר ורחבה כני ים והי' הונמסל לדרום שנאמר כי ארץ הנגב נתני ומתרגמין ארי ארעא דרומא ועוד למד הוסף הק' בה ה' א באברהם יותר משאר אותיות אלא כרי שזכו כל איברי' של אדם לחי' ה' שהיא נמשל לים כביכול כו נשלם הבנין דכתיב כי בצלם אלהי עשה את האדם ואברהם בני' רמ' כ כמנין איברי' של אדם מ' ירשה רש היה לו לומר אלא רש יה אף הק' בה בכלל והיגור' ש' ה' למד' ד למלך שהיולוב אוצרותיו והקצה לו אח' מהם לבנו לוסף ימים אמר לבנו שול' מרת שיש בשני אוצרות הללו אמר הבן שמא לא יתן לי מרת שהקצה אמר ליה טול הכל והיינו דכתיב ים ודרום ירשה ונתן לך הכל ויה רש ולמי שתשמו דרכי אמר ר' בון מ' ד מעולם נכתיב מראש מקדמי ארץ מאי מעולם שצריך להעלימו מכולי עלמא דכתיב גם את העולם נתן בלבם אל תקרי העולם אלא העולם אמר' תורה אני קרמתי לעולם שנ' מעולם נסכרתי מראש וא' שמא הארץ קדמה לה ת' למקדמי ארץ כדאמרין בראשית ברא ומאי ברא ברא צרכי הכל ואח' כ אלהים ומאי כתב כתריה את השמים ואת הארץ ומאי גם את זה לעמת זה יעשה האלהים ברא בתוושם מקומו בשלום וביארתיה ושם קיומו ברע בתו בשלום שנאמר יעשה שלום בכרמיו למד שמכאל שר קיימי של הק' כתב

אמר

רבי נחמיה בן הקנה כתוב אחד אומר ויערה לא ראו אור בחדר בשחקים. וכתוב אחד אומר ישחך חשך כתריו וגם עין ויערפל כביניקשיא בא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם. גם חשך לא יחשיך ממך לילה כיום יאיר כחשכה כאורה. אמר רבי ברכיה מאי דכתיב והארץ הית' תהו ובהו מאי משמע תהו שכבר היתה תהו ומאי בהו אלא תהו היתה ומאי תהו דבר המתהא בני אדם וחזרה לבהו. ומאי בהו דבר שיש בו כמחש דכתיב בהו בו הוא. וכפני מה התחיל התורה בבית כמרה דארתחיל ברכה. ומנלן דהתורה נקראת ברכה שנאמר ומלא ברכת יי' ודרום ירשה ואין אלא תורה שנאמר ורחבה מני ים ומאי ומלא ברכתי יי' אלא כל מקום שנאמר ב' ת' הוא לשון ברכה כדאמר' בראשית ואין ראש' אלא חכמה שנאמר ראשית חכמה יראתי ואין חכמה אלא ברכה שנאמ' וברך אלהים את שלמה וכתב וי' נתן חכמה לשלמה. משל למלך שהשיא את בתו לבנו ונתנה לו בתתורה ואמר לו עשה בה כרצונך. ומאי דהיא ברכה לישנא דברך הוא דלמא לישנא דברך הוא דכתיב כי לי תכרע כל ברך מן מקום שכל ברך כורע. מל' הר למבקשים לראות פני המלך. ואינם יורעים אנה חמלך אנה ביתו שואלים אנה המלך תהלה ואחר כך שואלים אנה המלך. לפיכך כי לי תכרע כל ברך ואפים עליונים. תשבת כל לשון :

ישב ר' רחומאי ודרש מ' ד ומלא ברכת יי' ודרום ירשה. אלא בכל מקום ב' ת' כבודך הוא כי הוא המלא שנ' ומלא ברכת יי' ומשם משקה הצריכים ומאי מלא פ' מן המלא נטלה עצה תהלה למ' הר למלך שרצה לנטות פלטרין שלו בכלתים חזקים קצץ צורים וחצב סלעים צאל לו מעין מים גרול מים חיים אמר המלך הואיל רש לי מים נובע' אטני גן ואשת יעשע' בני וכל העולם הה' דואהיה אצלו אכון שינשע יום ז' משחקת לפניו בכל עת אמר' תורה אלפים שנה הייתי בחקן שינשע' שנא' יום יום ויום של הק' בת אלף שנה שנ' כי אלף שנים

ספר הבהיר

וימחבר וגברא שר שמאלו של הק' כה אש ושם
 שלום בניה מכריע והיינו דכתי' עוש' שלו כמרום
 ומלך דתתו הוא ברע דכתי' עשה שלו ובור' רע הא
 כיצורע מתהוו ושלום מבהו ברא תהוושם מקומו
 ברע' ועו' שב' רבון ודרש מ' דצור אור ובור' חשך
 לא אור שיש בו ממש כתי' ביה יציר' חשך שאין בו
 ממש כתי' ביה בריא' כד' א' יוצר הריס ובורא רוח
 ואי' א' אור שיש בו עש' דכתי' ואמר אלהי' אור
 ואין הויה לא ע' עשייה ויצירה חשך דלא הוי ביה
 עשי' כל' דלא כתי' ביה יציר' לא הברלה והפרשה
 בלבד קרי' ביה בריא' כמ' דהבריא פלו' למה כתי'
 מתומה מכל צד ופתוח' מלפניה ללכודן שהוא בית
 לעולם והיינו דק' ביה מקומו של עולם ואין העולם
 מקומו' וקרי' בית' לא בית' הה' ד' בחכמ' וב' בית
 זבתבונ' ולמה ב' דומ' לאדם שנוצ' בחכמ' שכתומכל
 צד ופתוח' מלפניו' ופתוח' מלאחריו כזה לומ'
 זה זנב הב' שפתוח' מלאחריו שאל' כן לא יתקיי'
 האדם כן אלמלא ב' ב' בזנבה של א' לא יתקיים
 העול' א' דממאי קדמ' לעול' שענין ועדפל כביד
 שנ' ואמר אלהי' אור אחר לו קור' יצירת' ישראל
 בנך תעשה לו יצירה אמר להן הן' מלה' ד' למלך
 שכתאח' לבן וכצא יציר' נאה קלום ומשזבח' שמה
 ואמ' זה לבני לראשו כי לו נאה אמרו לו וידוע הוא
 שבנוראוי לה אמר שתוקו כן במחשבה יעלה ונודע
 שנ' וחשב מה שב' וגו' י' שב' ראמוראי ודרש למה
 אף בראש' שהא קודמ' לכל ואפי' לתורה ולמ' ב' ב' ת'
 קרוב' לה מפני שהיא הית' תחלה ולמה יש לה זנב
 כזה **ב** להראו מאי' מקום הית' וי' א' שמש' נתקיי'
 העולם ולמה ג' שלישית' להודיע שה' ג' ככל חכמים
 ר' ע' אמר למה ג' שליש' מפני שגומלת ומתקיימת
 ומתגדלת כד' א' ויגדל הילד ויגמל א' ל' הוא דבריי
 כי הוא גודל ויגמל חסד לשכנו עמו ואמן אצלו
 וספני מה יש לה זנב לכמה לג' מל' א' ל' ראש' יש
 לו לג' מלמעל' ודומ' לצינו' כזה' מה צנור זה שואב
 מלמעל' ומריק' לכמה אף גימל' שואבת דרך הראש
 ומריק' דרך הזנב וזהו גימל' א' ר' ויחנן בשני נבראו
 המלאכי דכתי' המקרה במים עליותיו וכתוב עשה

מלאכי ורוחות משרתיו אש' לוהט' זא' ר' לויטסבן
 טברוס הכל מורים ומורר' ר' דמים כבר היו אבל
 בשני המקר' מים בעליותיו ומאי השם יב' רכובו
 ומאי הבהלך על כנפי רוח אבל שלוחי' לא נבראו
 עד יום ה' ומורי הכל שלא נבראו ביו' ראשון שלא
 יאמרו מיכאל היה מותח בדרומו של רקיע וגברא
 במצפונות' כה כורר באמצעו לא אני' עשה כל
 נוס' שמים לבדי רוק' הארץ מאתי מי אתי כתי' אני
 הוא שנשעתי אילן זה להשתעש' בואני וכל העל'
 ורקיע' בו כל וקראתי שכו כל ופי' כך הוא ממש
 כפשוטו אני' עשה כל ורקיע הארץ מי אתי ולא
 היה אתי לא מלאך ולא שרף לא אני בעצמי וקראתי
 שכו כל שהכל תלוי בו והכל יוצא ממנו והכל
 צריכי' לונו' צופ' ולו מחכין ומשם פורחין הנשמות
 לבדי הייתי כשנשיתי אותו ולא יגדל עליו מלאך
 לאמר אני קראתי לך וכי גם כעת שרקיע' ארצי
 שבו נשעתי ושרשתי אילן זה ושמתתי ביחד א' ר'
 רחומאי מברכך נלמוד שצורך הע' זה ברא הק' כה
 קוד' השמי' א' ל' המלה' ד' למלך שבקש ליש' אילן
 בגנו השגיח בכל הגן אם יש שם מעין נובע מים
 (ס' א' המעמיד אותו) ולא מצא אמר אחר פחד מים
 ואוצ' מעין כרי' שיוכל להתקיי' האילן חפץ והוציא
 מעין נובע כמיעין מים חיים ואח' כ' נטע האילן ועמד
 מעש' פרי והצליח בשרשיו שהשקוהו תמיד ששאבו
 כן המעין א' ר' ינאי הארץ נברא קור' ל' שמים שנא'
 ארץ ושמים א' ל' והכתי' את השמים ואת הארץ אני
 מלא אמ' להם מלה' ד' למלך שקנה חפץ נאה ולא
 היח' שלם ולא קרא עליו שם אחר אש' למנו' ואתקן
 בנינו וחכרו ואז אקרא לו שם הה' ד' לפני הארץ
 יסדת ואח' כ' וכעש' ידיו שמים ואח' כ' עשה אור
 כשלם ט' שם' כד' ד' הכקר' במי' עליותיו וגו' ואומ'
 עשה מלאכי ורוח' משרתיו אש' להם ואח' כ' יסד
 ארץ על מכונ' כל תמוט יעל ויער כשהיקן לה מכון
 אז תאמין כה שנ' כל תמוט ומה שמה ועד שמה
 ומכונ' על' והיינו עולם ועד א' ר' ברכיה מ' ר' ואמר
 אלהי' אור ויהי אור ולא אמר יהיה אור (ס' א' ולא
 אמ' יהיה אור) משל למלך שקנ' חפץ נאה והקצתו

ועצא אש מלפניי ותאכל אותם ויפוטו אל לא קשיא כגון בזמן שישאל עינים רצונו כגון בשאין ישראל עינים רצונו בזמן שאין ישראל עינים רצונו אש קרובה ובזמן שישאל עינים רצונו מדרת הרחמים כתגלגלת וסובבת הה"ר נושא עין ועובר על פסע משל למלך טרצה לרדות את עבריו וליכנס צמד הגמון אחר ושאל על מה אל על כן אל לא עשו עבדך דבר זה מעולם ואני ערב לך בהם ואתה תברוק אחיהם בין כן ובין כן שבה חמת מלך. שאלו תלמידיו ואמרו כפני מה דלית עבת מן הצדקה דאמר להם מפני הכגול שהוא כפתח קטן שנאמר פתחי עולם שם שם פתח למעל וכגול למטה ובאה עבה מאי פתח פתח ומאי פתח הוא רוח צפנית שהוא פתח לכל העולם מן השער שצא הרע ויצא הטוב ומאי טוב לגלג עליהם והלא אמרת לב פתח קטן אמרו לו שכתבו שנה לנו שנה להם: למלך שהיה לו ככא לפעמים לוקח אורו על זרועו ולפעמים על ראשו אל למעלה לפי שהוא נאותהם לישב עליו: אל ואנה שמו על ראשו אל במים פתוחה שנאמר אמת מארץ חצמח וצדק משמים נשקף: ישב רבי אמוראי ודרש מאי דכתיב אוהב יי שיער ציון מכל משכנות יעקב. שיער ציון הם פתחי עולם ואין שיער אלא פתוחה. כמה ראא פתחי לי שיער רחמים. כן אמר הקדוש ברוך הוא אוהב אני שיער ציון כשהן פתוחין למעלה שהן כצד הרעיה וכשישראל טובים לפני המקום וראויים להפריח הקדוש ברוך הוא אותם מכל משכנות יעקב שהם כלם שלום: שנאמר ויעקב איש חם וישיב אוהלים: משל לשני בני אדם אחד מוזמן לעשות רע ועשה טוב ואחד מוזמן לעשות טוב ועשה טוב למי משכחין יותר למי שרגיל לעשות רע ועשה טוב או לי עשה פעם שנייה: הראה דכתיב אוהב יי שיער ציון מכל משכנות יעקב שהן כלם שלום. ושנאמר ויעקב איש חם וישיב אוהלים: שאלו תלמידיו:

עד שיומן לו סקום ושמח שם הה"ד יהי אור ויהי אור שכב ה"ה: אר אמוראי מר יי אש מלחמ' אר רחומאי בר לא תביע לך מילת דפשיט' לך שמי לי ואמליכנך אל למעלה למלך שהיו לו דירות נאות ושם שם לכל אח ואח מהם ושם בלן ווטוב מוואמ' המלך אתן לבני דיר'ו ששם א'ר'גם ווטוב ששם יו'הגם זה טובה ששמה שין מה עשרה אכפן כלם השלש ועשה מהן סם אחד ובית אח'א'ל עד מתי תכתום דברך אל בני א'ר ראש יו'ר שני לה שין כולל כל העיל ולמה שין כולל כל העיל כפני שכתוב בה תשובה. שאלו תלמידיו מה דלית אל מלה'ד לי מלכי שהיו במקו'א וכלם עשירי ואמ'הם עשירי אך לא בא מהם אינ' שיעשו גדול דל נקר' כנג' העשירי אמרו לו מהו הא' כנים עליהם אמ' להם אמרת' לכם לא תשאלו לי על דבר האחרון ואח'כ על הראשון אל וה'א אחרונ' כתיב אל ראו ליכת' גימ'ל ה'אוועל מה ניכת' גימ'ל דלית מפני שהיה לו לכתוב דלית ה'או מפני מה כתב גימ'ל דלית אמ' להם תחלי' תג' במקו' הר'ראש במקו'ה'דלית בקוצת מקו'ח מאי ה'אמר להם ה'תתנו זה'עליו' אל מאי ו'אמ' להם ביו'קצות נכתם העולם אל והלא ו'אתת אמ' להם והלא כתי'עוש אור בשלמה אר' אמוראי גן עין היכן הוא אל בארץ דרש ר'שמעאל ר'עמ'א את חשני ואת הארץ אלמלא לא נאם את היינו ואמר' שמם וארץ להיות הן אל העבודה נגיע ולא פגיע אבל לא בררת כן דברת אבל את לרבו חמה ולבנה ככב' יומולו ואת לרבות אלנו ורשאים ו'עאל הכתי' חשלין משמים ארץ הפארת ישראל'כ נפלו אל אם קרולא שנו ואם שנו לא שלשו מלה'ד למך שהיה לו עשרה נאות על ראשו מלת נאה ככתי'פיו זכארה לו שמותיה רעה השליך העשרה מעל ראשו והמלת מלפניו שאלו מפני מתצורת ח'ת פתח ונקר' בפתח קטן אל מפני שכל רוחות כתומ' חוץ: ברוח צפון שהיא פתוחה לטוב ולרע אל לשכנה והכתיב והנה רוח סערה באת מן הצפון ענן גדול ואש מתלקת ואין אש אלא חרון אף הכרתי:

ספר הבהר

תלמידיו מהו חולם א' ל נשמה ושמה חולם שאם
 תשמע תחלים גופו לעזר לבא ואם תמרוז בה
 ישבו תלמים בראשך וחלים בראשך ועד אמרו
 שכל חולם הוא בחולם וכל מרגלית לבנה היא
 כחלם כדכתיב ואחלמה אמר להם עילו ושמעו
 דקדוקי נקודה דאורייתא דמשת יושב ודורש להם
 חירק שונא ארת הרעים ומיכרם ובצח הקנאה
 והשנאה והתחרות דכתיב וחירק עליו שיגיו אל
 תקרי חרק אלא חרק אלא במדות אלו יתרחק ממך
 הרע וכ' ש' דהטוב ידבק בך חרק אל תקרי חרק
 אלא קרח אלא כל מקום שדבק חרק נשאר קרח
 שנאמר ונקח ומא' משמין דהא חר' ק לשון שורף
 משום דהא אש שורפת כל האשות דכתיב ותפול
 אש יי' ותאכל את העלה ואת היעצים ואת האבנים
 ואת היער ואת המים ביפער לחכת . אמר מר מ' ד
 וכל היעץ רואים את הקולות ואת הלפיד ובי נראים
 קולות לא וכל היעץ רואים את הקולות אותן שאמר
 דור קול יי' על המים אל הכסדר הרעים קול
 יי' בכה ואומר בכה ידי עשיתי ואומר אף ידי
 יסרה ארץ קול יי' שובר ארזים וזקשרת שמשברם
 עצי ברושים ועצי ארזים קול יי' חוצב להבות אש זה
 שעושה שלום בין המים ובין האש שחוצב כח האש
 ומוניע אותם מללחוך המים וגם מונעין מלבכות קול
 יי' היל מרבר שנ' ועושה חסד למשיחו לרוד ולורש
 עד עולם קול יי' יחולל אילות ויחשף יער' ובהכלו
 כולו אימר כבוד וכת' השביעתי אתכם בנו דושלי
 בצנאור או באילות השדרה הא למדת שכתב
 קולות נהנה תורה ובכלם נגלה ארץ העולם עליה
 וראים והיינו דכתיב וכל היעץ רואים את הקולות :
 כתוב אחר אומ' ויש שמים וירד יתגל תחת רגליו
 וכתוב א' אמר וירד יי' על הרסיני וכתוב א' אומר
 כי מן השמים דברתי עמכם הא כיצד אש הגדולה
 היית בארץ שהיא קול אחר ושאר הקולות היו
 בשמים . שנאמר כי מן השמים השמיעני ארת
 קולו ליסרך ועל הארץ הראך אש הגדולה ודבריו
 שמעת כותן האש מאין היה יוצא הרבור מן האש
 שנא ודבריו שמעת כותן האש וכא' אינכם רואים

ולחי קול הדיא כראיתא בתום אמר להם משה
 לישראל כי לא ראתם כל תמונה תמונה ולא כל
 תמונה מלה' למלך שיעבור על עבריו ועמך כסות
 לבנה לא די לאימת מלכות שיסתכלו במלבושיו
 ועד רחוק היה המלך ושמעו את קולה יכול' לראו'
 גודלו אמרת לא הא למדת שראו תמונה ולא כל
 תמונה והיינו דכתיב ותמונה אינכם רואות וולתי
 הקול וכתב קול דברים אתם שומעים כתוב אחר
 אומר וכל היעץ רואים את הקולות וכתוב אחר
 אומר קול דברים אתם שומעים . הא כיצד
 בתחלה רואים את הקול ומא' ראו' קולות שאמר
 דוד ולבסוף שמעו הרבור יוצא מבין בולם . והא
 אן תנן עשרה רבנן תנן אמרי דכלהו אמירה
 בחרא מילתא כן כולהו אמריא בחרא מילתא וחיי
 ז' אמירה מו' קולות ועל תלת נאמר קול דברים
 אתם שומעים ותמונה אינכם רואים וולתי קול הא
 למדת דכלהו בחרא מילתא אמירה ובעבור שלא
 ישע ישראל לאמר אחרים יעירו מן המלאכים אך
 קולו לבדו אינו חזק ב' ובעוד כך חזר וכוללן
 ר' א' שלא יאמרו א' הוא' והם' מאמרות לי'
 מלאכים שכן לא יוכל לרבר על פה אחר כתיב
 ביה אנכי וכולל כל ה' ומא' מלאכים' קולות וג'
 מאמרות וכא' אחרים דכתיב' האמיר' היו ומא'
 ניהוג' דכתיב ראשית חכמה קנה חכמה הובכל
 קנינין קנה בינ' כד' א' ונשמת שרי חבי' נשמתן
 של שר' היא תבינם שלישי מאי הו' כדאמר ליה
 הווא כבא להווא נוקא במופלא ממך כל תדרוש
 ובמסוכה ממך כל תחקור במח זהירות' תתבונן
 ואין לך עינך בנסתרות . תנא כבוד אלהים הכבוד
 דבר מאי דבר' כדאמר ראש דברך אכרת וכבוד
 מלכים חקור מאי דבר דכתיב דבר דבור על אפניו
 אל תקרי אפניו אלא אפניו כמו פני ילכו . שאלו
 תלמידיו את רבי ברכיה רצה דברינו לכנין לאנתן
 להם רשות פנים אחת נתן להם רשות והוא דעבוד
 לבדוק דין הוא השת' בחזו לנה שיהיו יום אח' כדק
 אותן . אמר להם השמיעני חכמתם פתחו ויאמרו
 בראשית אחד ורוח אחד מלפני יעשוף ותשמרת

הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים
 כאור ו' ימים ימים מיכעל ליה אלא אותן ימים
 שכתוב בהן כי ששת ימים עשה ה' את השמי' ואת
 הארץ וז' ה' וכן כתוב וביום השביעי שבת
 וינפש מאי וינפש מלמד שיהיה שבת מקיים כל
 הנשמות שנאמר וינפש . ד' א שמש פורחין כל
 הנשמות שנ' וינפש עד אלף רור שנ' דבר ציה לאף
 דוד וכסין ליה אשר כרת את אברהם ומאי כרת לי
 ברח בין י' אצבעות ידיו ו' אצבעות רגליו נתייש
 אברהם א' הק' בה אני ברית אתך וכו' תהיה לאב
 המון גוים . ומאי שמם מלמד שנ' כל הק' בה אש
 ומים וטפת זה בזה ויעשה מהקראש לרבריו דכתי'
 ראש רברך אמת והיינו דכתיב שמם שא מים אש
 ומים וא' ל' עד כאן עשה שלום במחמיו יתן בינינו
 שלום ואהבה ועוד אמרין שבע ימים הללך על
 משפט צדק א' מאי הא' ל' לא דקדקת בדברי
 צא ודקדקו בהם ותמצאם שלא אותו מאי צדק א' ל'
 זר נ' י' ל' צדק אף זוגנו נ' י' ל' . הה' וצדק
 יחוד עולם שאלו לו כאי דכתי' וקחהו שדה צופים
 רכתיב לכה דודי נצא השרה אל חקרי השרה לא
 השירה ומאי שדה א' ל' לכה דודי נצא השרה פי'
 לכו להק' בה לטייל ואל אשכ תמיד בסקום אחד
 ומאי לכו א' ל' א' כ' זמא מבחין אתה ימיו . ל' ב'
 הוא שלשים ושנים והיו סתומים ובהם נכרא העולם
 מאי ל' ב' א' ל' ב' נתיבות משל למלך שהיה יושב
 בתרי חדריו ומנן תחרי' ל' ב' וכל חדר יש לו נתי'
 נאה למלך זה להכנס בתורו ע' נתיבות אמרת
 לא נאה לו שלא לגלות פניו ומשכנותיו ומצפוניו
 ונגזיו וחמדותיו אמרת לא מה עשה יגע בכתר
 וכלל בה כל הנתיבות ובמלבושה והרועה להכנס
 בפנים יתכלל הנה ונשא למלך גם נתג' לו במתנ'
 לפעמים קירא אותה באהבתו אתותו כי ממק' אחד
 באו ולפעמים קירא אות' בתי' כי בתו היא ולפעמים
 קירא אותה אמי דע' כי אין דין אם אין חכמ' שהרי
 נאמ' וי' נתן חכמה לשלמה ואח' כ' דן את דין על
 מתכונתו שנ' וישמעו כל ישראל את המשפ' אשר
 שפט המלך שלמה וראו מלפני המלך כי ראובני

חכמה.

אני עשיתי פלג אלים מלא מים ועל ידם אדם לומר
 תורה דכתיב הוי כל צמא לכו למים ואשר אין לו
 כסף לכו שברו ואכלו דא' חמא בוכות גמילת
 חסד אדם לומר תורה כדכתיב הוי כל צמא לכו
 שברו ויגמול לכם חסד ושבירו ואכלו . ד' א ואשר
 אין לו כסף לכו אליו כי יש אצלו כסף דכתיב כי לי
 הכסף ולי הזהב מאי לי הכסף ולי הזהב מלה' מר
 לסלך שיש לוב' אוצרות אתה של כסף ואחד של
 זהב שם של כסף בימיו ושל זהב בשמאלו אס' זה
 יחיה מקומו וקל להוציאו ועשה דבריו בנחת והוא
 יהיה רבוק עם העניים ומנהיגם בנחת חס' ד' מינן י'
 נאדרי בכח ואם שמח בחלקו טוב ואם לאו ימנך
 ה' תרעין אויב אמרו לו זה הזהב דכתיב לי הכסף
 ולי הזהב ולמה נקרא שמו זהב שבו כלולות שלש
 מדות זכר והוא זי' נשמה והיא ה' א' וה' שמות
 לנשמה רוח חיה חידה נפש נשמה מאי עבדתיה
 בה' א' היא כמא לדין דכתיב בי גבור מעל גבורה
 שומר וכו' היא קיומם כדאמ' בראשית ברא ומאי
 עבדתיה כהא מלה' ל' למלך שהיית' לו בת טובה
 תענימה ונאה ושלמה והשיאה לבן מלך והלבשרה
 ועשרה קשטת ונתנה לו במסון רב אפשר לו לילך
 זה לישב חין סבתו אמרת לא אפשר לשבת ימח
 כל היום תמיד אמרת לא הא כיצר שם חלון בינו
 לבינה וכל שעה שצריכה רבת לאביה האב לבתו
 מתחברים יחד דרך החלק הה' כל כבודיה מר
 מלך פנימה ממשיכות זהב לבושה ומאי ב' ת'
 דכתיב בחכמה יבנה בית נבנה לא נאכר לא יבנה
 עתיד הק' בה לבנותה ולקשטה אלפים באחד על
 אשר היית' כראמרי' מה הוה דתחלת התור' בב' ת'
 דכתיב ואחיה אצלו אמון ואחיה שעשועים יום יום
 תרי אלפין שנין שהוא ראשית תרי והכתוב אמר
 שבע רכתיב והיה אור הלבנה כאור החמה ואמר
 החמה יהיה שבעתים כאור שבעת ימי בראשית
 דאמרינן סח חמה לו' אף לבנה לו' אנה אלפים
 אמרינן א' ל' ע' כ' חמשה מכאן ואילך מאי א' אני
 אפשר תחלה זהב מאי זהב שממנו יצא דין ואם
 תטה דברין ימין ושמאל נזחר ממך מאי והיה אור

ספר הבהיר

חכמת אלהים בקרבו לעשות משפט ומה חכמ' נתן
הק' כח לשלמה שלמה נש' שמו של הק' בה דא' ר'
יוחנן כל שלמה האמור בש' הקדש לבד מא' אמר
הק' כח הוא לשמן בשם כבודי אשא לך בתי
והיא נשואה לך והיא בנתנה נתונה לך דכתיב
וי' נתן חכמה לשלמה ולא פי' והיכן פי' להלן שנ'
פי' ראוי חכמת אלהים בקרבו לעשות משפט הי'
אומר אותה חכמה שנתן לו האלהים שהיא עמו
בחדרו היא בקרבו לעשות משפט - מאי לעשות
משפט אלא כל זמן שאדם עושה משפט חכמת
אלהים בקרבו עושה ומקרבנו ואם לאו מרחקנו
ולא עוד אלא מייסרתו דכתיב ויסרת אתכם אף
אני שביע על חטאתיכם : וא' רחוקאי מ' דאף
אני אלא הק' אמר ויסרת אתכם לכנסת ישראל
אלה הראו שאני כקשרחמים עליכם אלא
אף אני איסר אתכם לא די שאני ארון הדין אלא
אף אני איסרם - מאי שביע פי' כנגד' כפירות
על חטאתיכם אלא אמר ה' לכנסת ישראל ויסרת
אתכם אף אני והם ענו בנינאמר שבע ביום
הללתי נתתו אליהם ואמרו אף אנו שביע אי' פי'
שכנו מי שכמונה על הכות ועל הטובה אף אנו
נתתן וניסר למה כפני חטאתיכם ואם תשובו לי
אשיבה אליכם דכתיב שובו אלי ואשובה אליכם
ואשוב לא נאמר אלא ואשובה אליכם פי' עמכם
ונבקש כלנו רחמים מן המלך למה אומר המלך
שובו בנים שובבים ארפא משובתיכם שבו והשיבו
מאי שבו והשיבו אלא שביעו בקש רחמים מאותן
שבע שישבו עמכם ה' רחמי שבו אותם שאמרו
על חטאתיכם : שאלו תלמידים של רבי רחמאי
מ' דתפלה להבקש הנביא על שגיונות ההלכה
בביעא ליה אלא כל הכפנה לבו מעיקר עולם
ומסתכל בגשע מרכבה קיבל לפני הק' כח כל
מתפלל כל היום שנ' תפלה ובאי' יג' שגיונות
בדכתיב באהבה השנה תמיד ומאי גיהומעשה
מרכבה : דא' מ' דשמיני שמען וראיתי ונאמר
מ' כשאמר שמען אמר וראתי וכשאמר בקרב
שנים לא אמר וראתי אלא משמען וראתי ומאי

משמען ממקום ששומעים בו ומ' אמר שמען
הבנתי מיביע ליה כד' א' נוי אשר לא רשמען לשמו
וכ' יראתי משום דאין רכות אל' ואל' ראש
לכל האותיות ולא עוד אלא אל' גורמת לכל
האותיות קיומם ואל' דמות המוח בה אל'
כשאתה זוכרת אתה פותח פיך כן המחשבת
כשאתה חושב החשוב לאין סוף ותכלית ומד' י'
יצאו כל האותיות הלא תראה שהיא בתחלתן ואמ'
וי' בראשם וק' דכלשם הכתוב בי' ד' ה' וי'
ה' א' מיוחד הק' בה וסקודש בקדש ומאי בקדש
בחיכל הקדש ואנה חיכל הקדש היו אומ' כמחשב'
והיינו אל' ה' ד' י' שמעתי שמען וראתי וכן
אמר חבקוק הפלתי ידעתי שנתקבלה בתינוב
(ס' א' בידכל הקדש) ואני גם החענתי וכו' שהגעתי
למקום פלוני והבנתי שמען וראתי ע' י' פעלך
בקרב שנים חייהו בחורך מלה' למלך
אמון מופלא ומכוס' שנכנס לביתו וצוה הכל שלא
יעקשו עלי ע' המבקש יפחד פן ידע המלך שה'
יעבר על מצותיו ולכן אמר וראתי פעלך בקרב
שנים חייהו כן אמר חבקוק הואיל ושכן בן וכן
שכן פעלך בקרב שנים חייהו פן יהיה לש' : דא'
מלה' למלך שהיה לו מרגלית טובה וזאת חמדת
מלכותו וביע' שמחתו חובקה ומנשקה ושכה על
ראשו ואהב אותה אמר חבקוק אעפ' שהמלאכים
עין אותה המרגלית חמדה היא בעולםך ע' בקרב
שנים חייהו מאי משמע לישנא דשנים שנ' ואמר
אלהים י' י' אור ואין אור לא יום דכתיב את המאור
הגדול למשלת היום ואת המאור הקטן למשלת'
הלילה והשנים הן הימים החד' בקרב שנים קרב
אוריה המרגלית המולדת ארץ השנים והכתיב
ממזרח אביא ויען והשיש וזרחת ממזרח ואמר
שהמרגלית היא יום אני לא אמרתי אלא ויהי ערב
ויהי בקר יום וכתיב ביום עשות יי' אלהים ארץ
ושמים והכתיב ישת חשך כתרובותיו כתבו
חשכת מים יבי' חשקם אל' כתי' ביה וחשקם יולו
צדק וצדק זה מ' של עולם שנ' צדק צדק ודרוך
וכתיב למען תחידה וירשת את הארץ ואסתדן
עצמן

עצמן תחיה ואם לאו הוא ידון עליך ותחיים בע"כ
 ומאי צדק צדק חרי ומני אל מרכתי כעונת נגרו
 צדק ראשון צדק ממש והוא שכית כרכתי צדק
 לין בהומאי צדק שני זה צדק שכפתי את רצדקי
 והאי צדק חי צדק לא אל לא ומה טע' כרכתי
 וילכש צדקה כשריין וצדק חי כובע' שעתה בראשו
 ואין ראשי לא אמת שנראש דברך אמת ואין אמת
 אלא שלום שנא' כי אם שלום ואמת יהיה בימי
 אפשר לאדם לומר כן אלא חזקיה אמר כן אותה
 המדה שנחת לדוד אבי ימי' ושלום ואמת חצי
 ימי' וזהו שאמר חזקי' שלום ואמת יהיה בימי' שהכל
 אחד היינו הוא דכתי' שלום יהיה ערב ויום בוקר יום
 מה חיים שלו' אף הוא בקש שלום שג' שלום ואמת
 יהיה בימי' באות מדה שנחת' לחד אבי דכתי' וכסאו
 כשמש נגדי ומאי בקרב שנים תודיע' כן אמ' ידעתי
 שאתה האל הקדוש רכתי' מי כמון נאור בקדש
 וקדש' כן ואתה בקדש ואע"פ בקרב שנים תודיע
 ומאי תודיע' תירם כד' וידע' אלהים את בני ישראל
 וידע' אלהים מאי וידע' אלהים מלה' ד' למלך שיש לו
 אשה נאה והעמיד במנה בני' וחבבן וגדלן וצאיו
 למרבות רעה שנא' ושנא' אמן חזרה אכס אליהם
 ואמרה בני' למח אתם עושי' כן שאבי' שונא אותי
 ואחכם ער שנכמדו רחמי' ונחממנו וחזרו ליעשות
 דצון אביהם דאח אביהם כן איהם ככתחלה וזכר
 אכס תה' ד' וירא אלהי' וידע' וכת' בקרב שנים תודיע
 ומאי ברוגו דחם תזכור אמר בעת ש' חמאו לך בני
 ותבע' עש עליהם דחם תזכור ומאי דחם תזכור אורו
 ש' אמר אדחמן יי' חזקי' ונתת' לו המרה הזאת שהיא
 שכית' של ישראל וכו' בנו שירש ונתת' לו דכתי' וי'
 נתן חכמה לשלמה וזכור אביהם אברהם דכתי' וזרע
 אברה' אורי' בקר' שני' תודיע' ומי' חן חיה לאברהם
 בת' חן דכתי' וי' כרן את אברה' בכל וכת' כל הנק'
 בשמי' ולכבודי בראתי יצחק אף עשיתי' והאי'
 ברכה בת' חיה' או לא חיה' אלא אמון בת' חיה'
 מלה' ד' למלך שתיה' לו יעבר' תמים ושלם לפני
 ונכחו נסיונות ויעמד בכלן אמר המלך מה ארתן
 לעבד זה ומה אעשה לו אמר אין לי אלא אצני

וכגול אבתריה והוי בראש כל אותיות ומ"ט היא
 בסוף תיבת ואינה בראש ללמך שאת' הגא עולה
 עד למעלה למעלה ומאי משמיע' רהא' תגא לשנא
 אבן יקרה היא מחוללת מעושרת רכח' אבן מאט
 הבנים היתה לראש פנה ועולה עד המקום אשר
 נחצפה כמנו דכתיב משם ריעה אבן ישראל והיא
 ראש' מ"ט אנו מטילין הכלת בצצית ומ"ט שלש'
 ושתיים מלה' ד למלך שהיה לוגן נאה ולולב
 נתיבית ושם שומר עליהם והוריעו לברו איתן
 הנתיבית אל שמרים ולך עליהם בכל יום ובכל זמן
 שתכרכם שלום לך ומה עשה השומר שם שומרים
 אחרים עליהם אמר אם אני לבדי באלה הנתיבות
 אי אפשר לשומר אחד לקיים כל אלה הנתיבות ויעור
 כי אמרו העולם כי לי הוא מלך זה ושומר זה לכך
 שם שומר זה שומרים אחרים לכל הנתיבות אלה
 הם ל' ב נתיבות ומ"ט רתכלת אמר השומר שמא
 יאמרו השומרים האלה הגן שלנו הוא נתן להם
 כימן ואמר להם ראו זה כימן של מלך שהוא של
 הגן הזה ואלה הנתיבות הוא תיקנם ואינם שלי
 והנה חתכו מלה' ד למלך ובתו שהיו להם עבדים
 ובקשו לילך למרחוק פחדו מאימת המלך נתן להם
 המלך כימנו פחדו מן הבת נתנה להם כימן אמרו
 מעתה משני כימנים אלה ישמרן מכל רע ישמר
 את נפשך: ישכר אמוראי ודרש מ"ר הנה השמאי
 ושמי שמים לא יכלכלוך מלמד שג"ב שמות יש
 לו להק' בה וכלם קביעם בשבטים דכתיב ששה
 משמותם על האבן האחת ואת שמות הששה
 הנותרים על האבן השנית בתולדותם וכתיב שתי
 עשר האבנים האלה הקים וגו' מה אלה אבני זכרון
 אף אלה אבני זכרון ל"ב שבטים ושתיים עשר אבני
 הם יג' כנגד יג' שמות של הק' בה ומ"ט התחיל
 בשתים עשרה ללמך ש"ב מנהיג' יש לו להק' בה
 ובכל א' וא' כוחות ומאי הם יג' שמות כנגד יג'
 לכוונות אילן אחר יש לו להק' בה ובשנים עשרה
 אלכבון גבול מזרחית דרומית גבול מזרח' צפונית
 גבול מזרחית דרומית גבול מזרחית תחתית גבול
 מערב צפונית גבול מערב דרומית גבול מערב
 תחתית

וכלי מח גוך לא יתקיים הגוף כי כל הגוף לצורך
 ואם לא יתקיים כל הגוף לא יתק' המוח ע"כ חוט
 השדרה מריק לכל הגוף מן המוח והיה גוף בתוכה
 והא גוף זאת ארוכ' לעיל' בתשלומי המלה ללמך
 שנו' ארוכה כוללית הכפופה וארוכה אבל כפופה
 יסוד ללמך שנו' ארוכה כלולה מזכר ונקבה מ'ם
 פתוח מאי פתוחה כלולה מזכר ונקבה מ'ם סתומ'
 למאי היא עשויה כמין בטן מלמעלה והא אמר ד'
 ח"י הבטן כמין מ"ת ההיא דאמר כמין ג' פנים
 כזה א' אנה דאמר כמין ב' ומאי מ'ם אל תקרי
 מ'ם אלא מים מה המים לחם אף הבטן לח לעיל'
 ולמה מ'ם פתוחה כלולת זכר ונקבה וכתומה זכר
 ללמך שיעקר הוא הזכר והוא הוסף פתוחה לשם
 נקבה ומה זכר הוא אינו מוליד לא בפתיח' אף מ'ם
 כתומה אינה מולדת לא בפתיח' ומה נקבה מולדת
 כתומה ופתיחה אף מ'ם כתומה ופתיחה ומה ראית
 לרבות מ'ם בפתיחה וסתומה משום דאמרין אל
 תקרי מ'ם אלא מים והא אשה נקרה ע"כ צריכים
 להתחכם בזכר ומה ראית לרבו' נקבה דכתיב לפני
 שמש ינון שמו בשני גוג' גוף כפופה וארוכ' צריך
 להיות ע"י זכר ונקבה כתיב ולא תמלא און משמיע
 וכתיב לא השבע עין לראות מלמד ששניה' שואבים
 מן המהשבה ומאי מהשבה מלך שצריך לו כל
 מה שגבר בעילוי' ובתחתיו' וכאי הוה הא דאמרין
 עלה במחשבה ולא אמרין ירד דהא אמרין
 המכתכל בצפיית המרכבה ירד ואח"כ יעלה התם
 משום דאמרין ויקרא אריה ע"ל מצפה י"י הכא
 במחשבה לית לצפיית כלל ולית ליה הכלית כלל
 וכל דלית ליה תכלית וכוף לית ליה ירד' כדאמר
 אינטי ירד פלוני לכוף דעתו של חבירו ולא לכוף
 מחשבתו ישכר רבי אמוראי ודרש מאי דכתיב סג'ל
 אל כגולה שמה כדאמר לעיל בתר זרקא ורקא
 מ"ט כשמו כן היא דהוא נזק' כגון דבר הנזק
 ובתריה אתא כגולת מלכ' והמדינות מ"ט דכתיב
 ברוך כבוד יי' מקומו מכלל דליכא רדיעארת
 מקומו ואמרי שם אתגא אולא ואתאי על ראש קונה
 דכתיב קונה שמים וארץ וכרו אולא הוי בורקא

זרחה
 בית עקד
 המפרים להגאון

תחתית גבול צפנית דרומית גבול צפנית תחתית
גבול דרומית תחתית ומרחיבין והולכין ער ערי ער
וחם וזרועת יעלם ובפנים מהם הוא האילן וכל לאה
האלכסונין יש כנגדם פקידים והם שנים ישר וגם
בפנים בגלגל יש שנים ישר פקידים וכן בלב יב
פקידים אלה שלשה וששה פקידים עם האלכסונים
ולכל א' יש שר א' כרבתים כי גבוה מעל גבוה
שומר נמצא לרוח מזרחית תשעים מרות מערבית תשע
מרות דרומית תשע מרות צפנית תשע מרות והינו יב
ויבויב שהם פקידים כחליונלגל ולב וים שלשי
וששה וכלם לנ' ול' שש א' יש להם וכת כל א'
ואחר בהבירו ואנ' פ' שנים ישר בכל א' וא' מן
השלשה כלם ארונים וזבוח וכל הל' כחית
הנמצאות כראשים שהוא תלי ואם תדעם בלב
תמצא ארתם יצמם לכל א' יב נמצא לג' ל' ו'
וחזרות חלילה נמצא כל אחר בהבירו הילכך כל
א' ל' וכלם אינם יותר מלוצרות וכלם נשלמו
בל' ב' נת ברת מכור לרב וגש' ארבעיהם ס' ד'
צורות ומנלן תמכור לב ללב דכתיב כי גבוה מעל
גבוה שומר א' כ' היינו ס' ד' חר' ח' ל' ב' שמורת
של הק' כה והינו דכתיב וגבוהים עליהם והם ו'
ימי השביעה וחבר אחת והינו דכתיב ויתרון ארץ
בכל היא מאי יתרון מקום יתרון שמש נחצב הארץ
והוא יתרון כמה שהיה ומאי ניהו יתרון כל דבר
שביעולם שאנשי העולם ראוי לקחת ממנו מזונם
אז הוא יתרון ומאי ניהו ארץ שנחצב ממנה הכל
ונחצב ממנה שמים והוא בכאו של הק' כה והוא
אבן יקרה והיא ים החכמה וכנגדה תכלת בציצית
דא' מאיר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעים
דא' שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע
מפני לכסא הכבוד שנא וראו את אלהי ישראל
דומה רגליו כמעשה לבגד כפיר וכיצעם השמים
ותחת רגליו כסדאח אבן הכפיר רמות ככא ישב
דבי ברכיה ודרש מ' דקחו לי תרומה כך אמר
הק' כה אותי תרומה דרמו אותי בתפלותיכם וכי
הוא אותו שנדבו לבו לחמשך מן העולם הזה כי
צו אני שמח שידעו לו שמי וממנו ראוי לקחת את

תרומתי שנ' ואת התרומה וכתב מאת כל איש
אשר ירבנו לבו תקחו את תרומתי כאותו השחנרב
דא' רחמיא לאלה הצדיקים והתכד' שבישראל
שמרימך אותי יעל כל העולם בזכותיהן ומהן
מתפרנס הלב והלב מפרנסן וכולם צורות קרשות
מסוננות ער כל אומה וישראל קדושים נוטלין נוף
האילן ולבי מה קב שהוא הדר פרי הגוף אף ישראל
פרי עין הדר מה אילן חמר ענפיו כבינו ולולב
באכצין אף ישראל נטלו נף האילנות שהוא לבן
וכנגד הגוף חוט השדרה באים שהוא עיקר הגוף
ומה לולב לולב כתיב מסורת כי לולב הם ל' ל' ב'
ומה לב זה שלשים ושתים נתיבות פלאים חכמ' בו
אף בכל נתיב מהן צורות שומרו דכתיב לשמור את
דרך עין החיים ומאי ניהו צורות דכתיב ושכן מקדם
לג' ע' ארת הכרובים ואת להם חרוב המתהפכת
לשמור את דרך עין החיים ומאי וישכן מקד' לג' ע'
וישכן באותן הנתיבו שקרמו לאותו מקד' הנקד' ג' ע'
ושקדם לכרובי דכתיב ואת הכרובי ושקדם ללהט
החרב המתהפכת שקדם והנתיב שמיים ואש קדמו
דכתיב יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים
למים וכתוב ויקרא אלהים לרקיע שמים ומנלן רשמי
היו אש דכתיב כי י' אלהיך אש אוכלת הוא אל
קנא ומנלן רשמים הק' כה דכתיב ואתה תשמיץ
השמים אטו שלמה התפלל אל השמים שיטמע
תפלתם אלא אותו שנקרא שמו על השמים דכתיב
השמים ושמי השמים לא יכלכלוך והיו שמו של
הק' כה והיו אש ואמרת קדם אלא אימא כחם קדם
של אותם צורות של המקום שהוא ואת' כ' הצורות
הקדושים ההם ומאי ניהו כחם כדא' אין קדוש כיי'
כי אין בלתי ואין צור כאלהינו ישב רבי ברכיה
ודרש מאי לולב דאמרין א' ל' מכור ללב והיאך
א' לג' שרים הם תלי גלגל ולב וכל אחרי' ב' חזרו
בשלשה במנין ל' ובהם שמקיים העולם דכתיב
וצדיק יכור עולם תנא יצמוד פי' ימוד מן הג' ער
ת' פ' אחר יש מן הארץ ער לרקיע וצדיק שמו על
שם הצדיקים וכשיש צדיק יבעלם העמוד מתגבר
ואם לאו מתחלש והוא מנבל העולם דכתיב יכור

ספר הבהיר

עולם ואם חלש לא יוכל להתקיי' העיל' הילכך אפי'
 אין בעולם אלא צדיק א' מעמיד העולם שנ' וצדיק
 יכור יעלם לפיכך קחו תרומתי מכני תהלה ואח"כ
 וזאת התרומה אשר תקחו מאתם מאת השאר ומהו
 זה וגו' ר' א' יקחו לי תרומה ויקחו לקרש תרומה
 שהיא' והוא עשירי ומנלן דעשירי קרש דכתבי
 העשירי יהיה קרש ומאי גיהו קדש דכתבי וראשית
 כל בכורי כל וכל תרומת כל וגו' וכתבי ראשית
 חכמי' ראת י' אל תקרי ראת י' לא מראת י' (ס"א
 ראת י') ישאלו תלמידיו ראת י' איעור רבינו מ' ד'
 קדש לי כל בכור וכל הק' בה בכור א' אל אין קדש
 לי כל בכור לא שני בקדש ונקרא על שם ישראל
 דכתבי בני בכורי ישראל כככול עמהם היה בשעת
 הענין ויהיו דכתבי שלח תשלח את האם וגו' .
 ולא אמר שלח תשלח את האב אלא (ס"א שלח)
 תשלח את האם בבכור איתם שנקראת העולם שני'
 האם בכור (ו' א' בכור בכורים וזה הנקרא עצרת
 שנקראת אם שני' כי אם לבניה תקרא ומאי ואר
 הבנים תקח לך ר' דחומאי אמר אותם בנים שגדלה
 ומאי ניהו ימי הזכות והיינו ימי השכונ' שהם ו'
 איכא בנייהו שהם זית נקדש דכתבי בהם מקרא
 קדש והיינו א"כ עצרת והוא מקרא קדש א"ל אין
 אבל זה אותה דכתבי' ביום הראשון מקדש קדש ובז'
 השני' מקרא קדש א"ל מ'ט' הוי עצרת אח' כפני
 שבו נתנה תורה לישראל וכשנברא התורה ראשית
 היה הק' בה שלש בעולם ונעמתי יחיד דכתבי' ראשי'
 חכמי' אמר הואיל וכן קדשתך יהיה לך לבדך ומאי
 גיהו מוכות א"ל ב"ת דכתבי' בחכמי' יבנה בית ומנלן
 דסוכו הוי בית דכתבי' ויניקב נסע ככות ויבן לו בית :
 ישב ר' ברכיה ודרש מא' תלוי דכו' הוא שיש לפני
 הק' בה שבו כלול' הגלגלים דכתבי' קיוצותיו תלהלי'
 ובאי לגלגל זה בטן ומאי לב דכתבי' ער לב השמי'
 וכו' כלול' לב נתיבות פליאות הכמה מאי דכתבי'
 יברכך י' ושמך יאר י' פניו אליך ויחנך י' שא י'
 פניו אליך וישם לך שלום וזה שמו של הק' בה
 המפורש והוא שם של י' ב דכתבי' יהו' יהו' יהו' ד'
 מלמד ששמותיו של הק' בה שלש חילים וכל חיל

וחיל אינו רומה לחברו ושמן כלם בשמותיהם
 כיהו' והוא תצטרף כ' ד עם השם יהו' החינו
 אחר יברך י' וגם השני יאר י' עם כ' שמותיו של
 הק' בה וגם השלישי יאר י' עם כ' שמותיו של
 הק' בה ועתה הצטרף כ' ד וגם עם כ' שמותיו של
 הק' בה ג' ויהיו ע' שמותיו של הק' בה היוצאים
 סן ויסעו בא ויט וסי' הם אלה השדים מלכר ששלש'
 הם שהגבורה שר כל הצור' הקדושו' וכך הוא כצד
 שמא של הק' בה עיכך גבריא ומימינו כל הצורות
 הקדושו' מיכ' ובמצע הוא האמת שר לכל הצור'
 הקדושו' וכל שר כ' ד צור' ואין חקר לגדודיו דכתבי'
 היט מכפר לגדודיו א"כ הם עיר ע'ב וע'ב א' לולא
 תימא לא בית שישא מקריבין קרבן לפני אביה'
 שבשמי' מתחירים והיינו יחודו של אלה' ונאמאי'
 אקרי קרבן אלא מפני שנקרב הכחות הקדושות
 בדכתבי' וקרב אותם אחר אל אחר לך לעין אחר
 וגו' ואמר לרית נחת ואין ריח לא באף ואין נשים'
 שהיא הריח לא באף ואין נחת אלא ירד' שני ירד
 וסתר גמי' נחת ירד וכתבי' ירדו בצור' הקדושות החם
 ומתקרב ע' הקרבן והיינו בדכתבי' קרבן אותו (ס"א
 השם היוצא מן ה' פסוק ויסעו יבא ויט הפסוק הא'
 כבד הפכו נסדרות בשם ואותיו הפסוק הב' כהפך
 הפסוק והפסוק הג' שהו ויט כבד הפכו נסדרו בשם
 וכל א' וא' מן הפסוק י'ב אותו נכצ' שבכל שם ושם
 מי' ב שמו היוצא מאלו הפסוק' ויסעו יבא ויט ג'
 אותו א' הם ויסעו יבא ויט זהו שם המפורש היוצא
 מבנו והי' יל' ס'ט' עולם וכו' אמר להוכיח אלה הם
 ע'ב שמו היוצא' ומתחלק' לג' חלקי' כ' ד לכל חלק
 וייל כל חלק כג' חלקי' שר גבוה עליה ויעל כל חלק
 יש לו ד' רוחו לשמו מורח מיעיב צפון דרו' ומתחלק'
 ולכל רוח נמצ' ל' רוחות כ' ד צפון וכל' וכל' ל' ג'
 וכלן חתומי' ביהו' ה' אלו ישראל אלהים חיים שרירם
 ונשא שוכן ער מרום וקדש שמו יהו' הבשכמ' לו .
 ישב ר' אהלהא ודרש ס' ד י' מלך י' מלך י' מלך
 לעיל' ויעל לא זהו השם המפור' שניתן בו רש' וצדק
 ולהוכיח דכתבי' ושמו את שמי' על בני ישראל והוא
 שם של יב בשם של ברכת כהני' יברכך י' וגו' שהם

7.2

ז'ה"ם ב' נקודה בו יפעל יפתול יפעול וכל השוחר
 וטבירו בקדושה וכל י' וכל י' וכל י' וכל י' וכל י'
 מקבלן תפלתו ולא יעור לא שוהם אהוב למה
 ולמעל ונתם למש' ולמעל' ונתם מיד ונעור וזה שם
 המפורש הנכבד על כצח אהרן ושם המפורש י' ב'
 ושם המפורש של י' שם הק' נכבד למה נכבד'
 ועמוד לפני המפורש והוא מסבס' לא י' כהר הכרם'
 ונכוחם נתעלה ולא ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש'
 השמות הקדו' והמפורש' והמפורש' ש' ש' ש' ש' ש' ש'
 ש' ש' ישראל אהיצה רון אכלית' רון שמקתו'
 ומשור' וצפצפת' וריכר' ברחיגאו'
 ע' ש' גרדאו' ב' באו' כנאות' חזוה' ה' ה' האת'
 אה' ה' ה' ה' וכלם נכלי' כל' נתיבו השמ'
 ומתחלק' ל' ר' ש' כמז' שאמרנו למעלה וזהם
 כלול' ונ' מקדיו בתלי וגלגל' ולב' הם מענינת'
 החכמה י' ש' ר' חוכא' ורש' כא' י' ש' ש' י'
 י' ש' אלא כלמר ש' ש' ש' ש' ל' להק' בהומא'
 י' ה' משל למרן ש' ה' ל' מ' נאהכל' א' א' ל'
 ש' א' מאותו הכען ואינ' יכולן לכוכל צמא מא'
 עשה למען יעשה י' ב' צינור' וקראם י' ש' ש' וזכר'
 אם היו הבנים טובי' כאבות' וזכור' וכלא הצנור' ודיו'
 אבות' וישתו הבני' אהיה' ואם לא יזכו הבנים ולא
 ע' ש' ר' ה' הגני' לפני ה' צנור' עמרו לפני וענין'
 אהן לחם הבנים שלא יתנו לבניה הרב' את' ש' א'
 ע' ש' ר' צ' וזה' לישנא רשבת דבר פשוט הוא
 ואינו מרובע' ש' ש' ל' " אפשר מרובע בנו
 מרובע את' אלא ע' ע' ע' בנו ריבוע' ובה' וזה'
 מרובע בנו ריבוע' לא רש' ומא' יתו ע' ע' ע' וזה'
 נקודה דאדית' ר' ש' א' יתו כולה ע' ע' ע' וזה'
 באתוהא וגשמת' דה' ב' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
 למת' כל ה' ב' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
 מ' וזה' ורבתא בלא נשמת' כותיה ה' ה' ה' נקודה
 ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
 בלא נקודה וכל נקודה ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע'
 אה' ר' וזה' ומתק' אה' ב' נקוד' ואינה ח' ח' ח'
 ח' ח' נקודה אה' ד' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 ע' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'

ספר הבהיר

מ'ד וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם ויירד והרי
 כבר ירד אלא וירד מנישות ההטאת והיעילה ואח"כ
 וישא אהרן את ידיו נשיאות זו למה לפי שהקריב
 קרבן ונתקרב לפני אביהם שבשמים כדאמר ליה
 צדק אותו צדק שמקרב הכחות ומקרבן לעליונים
 ליתרון ליתר בכללן אלו וכן העם דכתיב אל העם
 בניבור העם ומ"ט נשיאות כפים וליכרון לרחוק
 בברכה אלא משום דאית בידים' אצבעות רמז ל'
 כפירות שבהם נחתמו שמות וארץ ואיתם' כנגד'
 דבריות ובכלל אותן' וכללות תרי"ג מצות ומנה
 אותם אותיות של' דבריות ותשכח דאין תרי"ג
 אותיות ובהם כל כ"ב אותיות חוץ מ"ט רלית בהון
 מאי שנא למסר דט' היא בטן ואינה בכלל
 והכפירות ואמאי קרי כפירה משום דכתיב השמים
 ככאי והארץ הדוס רגלי (ס"א השמים מכפירים
 כבוד אל) ומאי ניהו תלתא אינון ובכללן שלשה
 חילות ושלשה ממשלות הממשלה הראשונה אור
 ואור חיים של ימים' והמשל השנית חיות בקרש
 ואופנים וגלגלי המרכבה וכל גדויון של הק"ב
 מברבי' ומיעדיצין ומחדרי' ומפארין ומקרישין למלך
 נאדר בקדושה ווארד כבוד קדוש' רבה מלך איוס
 וגורא ומכתירין בשילוש קדושה ומאי ניהו שלש
 ולא ארבע מפני שקדושת מיעלה שלש דכתיב י'
 מלך י' מלך י' יכלוך וכתיב יברכך י' יאר י' ישא
 י' והשאר של מדות י' שלישי מאי הוי י' ארחס
 וחנן וגו' שלש נעשרה מדות ומאי הוי קדוש קדוש
 קדוש' צבאות מכ' הכ' לא קדוש כתר עליון קדוש
 שורש האילן' קדוש דבק מיוחד בכלל י' צבאות
 מכ' הכ' ומאי ניהו קדוש שהוא דבק ומיוחד אלא
 למלך שהיו לובנים ולאותן בני' בנים כומן שבניה'
 עישים רצונו נכנס בנייהם ומיעמד הכל ומשביע
 הכל ומשפיע להם טובה כד' שישביע האבות
 והבנים וכשאין עישים הבנים רצונו משביע לאבות
 כרי צרכם לבר' ומאי ניהו מלא כל הארץ כבודו
 אלא באותה ארץ שנבראת ביס ראשון תחל שהיא
 למיעלה כנגדה ארץ ישראל מליאה מכבוד השם
 תנכבר ומאי ניהו חכמה דכתיב כבוד חכמי' יתלו

ואומרים ברוך כבוד י' ממקומו משל למלך שהיתה
 לו מטרינות' כחדריו שכל חילותיו משתעשעין בה
 והיו לה בנים ובאים בכל יום לראות פני המלך
 וכברכין אותו א"ל אמנו אנה אכר לה' לא תוכלו
 לראותה יצאה אמרו ברוכה תהא בכל מקום שהיא
 ובאי רכתיב ממקומו מכלל דליכא דרע מקומו
 משל לבת מלך שבאה מרחוק ולא ירעו כהכין
 באר' ע"י שראו שהיא אשת חיל והגירה בכל
 מיעשה אמרו ורא' זאת מצורת האור נלקחה כי
 במיעשה יאר העולם שאלו אותה כאן את אמרה
 ממקומי אמר א"כ גדולים אנשי מקימה ברוכה
 תהא וכבודן מקימן' וכי אין כבוד י' זה אחר
 מצבאותיו ולא נרע אמאי מברכין ליה אלא משל
 לאיני שהיה לונן נארה וחזין לנן בקרוב ממנו
 חתיכת שרה נאה יעשה בני' נאה השקה את
 הגן בתחלת שקיותא והלכו להם רמנים על כל הגן
 אך אותה חתיכה של שרה שהיא אינה דבקה
 אי' פי שהכל אחד הוא לפיכך פתח לה מקום
 והשקה אותה לברה' א"ר רחמיא כבוד ולב הרי'
 הם אחד אלא שהכבוד נקרא על שם פיעולו מיעלה
 ולב נקרא על שם פיעולות מטה והיינו כבוד השם
 והיינו כבוד שמים' א"ר יוחנן מ'ד והיה כאשר
 ידים משה ירו וגבר ישראל וכאשר יצא ירו וגבר
 יעמלק מלמד שהעולם מתקיים בצביל נשיאות
 כפים מ"ט משום דאותו כח שנתן ליעקב אבינו
 ישראל שמו דלאברה' ולצחק וליעקב ניתנו כחות
 לכל אחד ואחד ובמדה אשר הלך כל אחד ואחד
 דוגמתה ניתן לו לאברהם חסד בשביל שהיה גומל
 חסד למלאכי' ויצא לקראת מפת האהל וע' ושתחו
 זאת היתה גמילות חסד שלמה' והק' בה מדר לו
 במדתו דכתיב תתן אמת ליעקב חסד לאברהם
 הרי שנתן לו מדת חסד' אשר נשבעת לאבותינו
 מימי קדם מלמד שאם לא היה אברהם גומל חסד
 וחוכה למדת חסד לא היה יעקב זוכה למדת אמת
 שזכות שזכה אברהם למדת חסד זכה יצחק
 למדת פחד דכתיב וישבע יעקב בפחד יצחק אביו
 (אשכול אין) יש אש' שישבע בן באמנה
 פחד

פחד אביו אלא עד כאן לא ניתן כח ליעקב ושבע
בבת שניתן לאביו - שנא וישבע יעקב בפחד אביו
יצחק : ומאי ניהו תהו שממנו יוצא הרע המה' את
בני אדם ומאי ניהו דתתב ותפל אש ותאכל העילה
וגו' וכתוב כי יי' אלהיך אש אוכלת - הוא אל
קנא ומאניהו חסד חיינו תורה דתת' הוי כל צמא
למלכים : ואשר אין לו ככף זהו בכף דתת' לכו
אלו לא בלא ככף : ובלא כחיד יאכלכם תורה
ולמלכים כי כבר זכיתם לכן בזכות אברהם אשר
נצל חסד בלא ככף : והיינו כמלך ומשקה וכלא
נחיר חסד פחד יין וחלב מהין וחלב ומה יעין וזה
אצל זה : אלא מלמד שהיין הוא פחד וחלב הוא
חסד ומפני מה הוכיח יין תחלה בפני שהוא קרוב
אליו תחלה יין וחלב כ"ר - לא איכא דמות יין וחלב
ובזכות אברהם שזכה למדת חסד וזה יצחק למדת
פחד : ותואיל וזכה יצחק למדת פחד וזה יעקב
למדת אמת שהיא מדת שלום ומדר לוכמדותי
שנ' ויעקב איש תם יעב אהלים ואין תם לא שלום
דתת' תמים תהיה עם יי' אלהיך ומתרגמין שלום
תהא ואין תם אלא תורה שנ' תורת אמת וכת' תורת
יי' תמימה ואין אמת אלא שלום דתת' שלו ואמת
יהיה ביש' ואין אמת אלא תורה שנא' תורת אמת
תורה בפירושו : ומה כתוב בתר' בשלום וכמיושר
הלכך כאשר יר'ם משה ידו וגבר ישראל
מלמד שנקראת ישראל בתוכה תורת אמת ומאי
גזו תורת אמת דבר שמורה על אמתות העולם
ועלמה במחשבה : והוא מעמיד י' מאמרות שבהם
עומד העולם והוא אחר מהם וברא האדם כנגד
אומ' : אצבעות ידים וכשהיה משה מרים ידו
ומכין כמנע בכוונת הלב באותה המדה הנקראת
ישראל ובתוכה תורת אמת וזכות לו כי אצבעות
לא יתקדשו : מאמרות בכל יום יום הלכך גבר
ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק וכי היה משה
עשה שגבר עמלק דתת' וכאשר יניח אלא אכור
לו לאדם להשתוג' שעות כפז פרושות השמים :

שאל תלמידיו למי נתשאן כפים א"ל לרום השמי'
ומגלן דתת' תהום נחן קולורוס דיהו נשא הא
למדת שאין נשאות כפים אלא לרום השמים :
וכשישראל משכילים ויודע' את סוד השם הנכבד
ונישאין כפיהם מיר נענים שנא' או תקראו יי' יענה
אימת תקראו יי' יענה מאי או אלא מלמד שאין
רשות לקרוא לאל'ף לברוא אלא ע'י שנים האותיות
הדבקים בה היושבים ראשונה במלכות ועם הא'ף
הם שלשה ונשארו מ' מאמרות והיינו דתת' כ
אז ישר משה ובני ישראל גם כן מאניהו יסאמרות
אל'ף כמו עליון ברוך הוא ומבורך שמו ועמו ומי
עמו ישראל דתת' כי יי' הוא אלהים הוא עשנו
ולא אנחנו עמו ולא'ף אנחנו להכיר ולירע אחר
האחרים ומיוחד דתת' יי' הוא אלהים הוא עשנו
ולא אנחנו לפיכך נכתב לו באל'ף כי הוא אחד
ומיוחד בכל שמותיו : שנית חכמה דתת' יי' קני
ראשית דרכו ואין ראשית לא חכמה דתת' ראש'
חכמה יראת יי' שלישי' מחצב התורה אוצר החכמ'
רוח אלהים חיים מלמד שהיה הק' בה עושה כל
האותיות של תורה ותקנו ברוח ויעשה בו צורותיו
והיינו אין צור כאלהינו : אין צורה דומה לאלהינו
ואין ציר כאלהינו : שלישי' הוי רביעי' מאי רביעי'
הם צדקת השם זכיותו וחכמתו עם כל העל' והיינו
ימינו של הק' בה : חמישית מאי חמישי' אשושל
הק' בה שנא ואת האש הגדולה הזאת וגו' והוא
שמאלו של הק' בה הם חיות הקרש והשרפים
הקדושים מימינם ומשמאלם הם הנעים והנבונים
על למיעלה דתת' וגבוהים יעליהם ועוד וגבוה להם
וראה להם ונבותם מלאות עינים וגו' : וכיביו
מלאכים גם כביבותיהם משתחווים לפניהם ובורעים
ומשתחווים ואומרים יי' הוא האלהים : ששית ככא
הכבוד המעשר ומוכלל המאשר ומחולל הוא בית
העולם הבא ומקומו חקוק בחכמה דתת' ויאמר
אלהים יהי אורי יהא אור : א"ר יוחנן שני אורים
גדולים חיוש' והי אור ועל השנים נאמר כי טוב
ולקח הק' בה האחד וגו' לצדיקים לעתיד לבא :
והינו דתת' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך
מלמד

מלמד שאור הראשון גנוז אין כל בריה יכולת
 להחלכל בו שנאמר וירא אלהים את האור כי טוב
 וכתב וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב
 מאד ראה הק' בה את כל אשר עשה ויראה טוב
 מזוהר בהר לקח מאותו טוב וכלל בו ל' נתיבות
 החכמה ונתנו ליעולם הזה והיינו דכתב כי לקח
 טוב נתתי לכם וגומר הוי אומר זה אצורה של תורה
 שביעל פה ואמר הק' בה אם ישמרו זאת המורה
 בעולם הזה שזאת המורה נחשבת והיא תורה שביעל
 פה ואמר שבזאת המורה יזכו ליע' הב' שהוא הטוב
 הגנוז ומאי ניהו עשו של הק' בה דכתב וינוה כאור
 תהיה יתיד הנוגה שנלקח מן האור הראשון להיות
 באורם אם יקיימו בנים התורה והמצות אשר כתבתי
 להוריהם דכתב שמע בני מוסר אביך ואל תמוש
 תורת אבך וכתב קרנש מירו לו ושמ חביון עונו
 כאי חביון עינו אלא שגנו וחכמיא שנ' אשר צפנת
 ליראין ומה שנאמר פעלת לחוסים כן בעולם הזה
 ושמרי תורתך ומקיימים מצותין ומקדשים שמך
 הגדול וכיתרים בסתר ובגלוי נגד כל בני אדם
 אמ' רב רחומאי במלמד שהיא אורה של ישראל ונרח
 אור והכתב כי נר מצות ותורה אור ואמרינן ג' נר
 מצות ומצוה זו תורה שביע' ואור זו תורה שבכתב
 אלא מתוך שמן שבנר מתקיים האור קרי ליה אור
 משל' לחדר צנוני בסופי הכית אינ' פי שום הוא
 ואור גדול בעולם אין אדם יכול לראות באותו חדר
 אא"כ הכניס בו אור הנר כן תורה שבכתב שאינ' פה
 שהיא נר צריכה היא לתורה שביעל פה לפרק
 קישותיה ולבאר סודותיה ואמר ר' רחומאי מאי
 דכת' ודרך חיים תיכחות מוכר מלמד שכל הרגיל
 במעשה בראשית ובמעש' מרכבה אי אפשר שלא
 יכשל שנ' והמכשלה הזאת תתתי יריך רבוי שאין
 אדם יכול לעמוד בהן אא"כ נכשל בהן ותתורה
 אומרת תיכחות מוכר אבל באמת וזכה לדרך חיים
 לפיכ' כי שרצה לזכות בדרך חיים יכחול תיכחות
 מוכר ר' א' חיים זו תורה שנ' ובתרת בתים וכתב
 כי היא חיך ואורך ימך ומי שדצרה לזכות בה
 יבא בהנאת נפ' ויקבל על מצות ואם באים עליו

יכורים יקבלם מאהבה ול' אמר הואיל ואני מקיים
 רצון הבורא ואני למד תורה בכל יום למה באים
 עלי יכורים אלא יקבלם מאהבה ואני יתנה לדרך
 החי' שלמח כי מי יודע דעת הק' בה וחיב לום על
 הכל צדיק אתה ח' וישר משפטך וכל דעבדין מן
 שמיא לטביי אמרת ככאו והא אמרת זה בתרו של
 הק' בה דאמרינן בג' כתרים נכתרו ישראל כתר
 כהונה וכתר מלכות וכתר תורה על גביהם משל
 למלך שהיה לו כתר גביה ומבושם ואהבו מאוד
 לפיכ' משאלו לבנו לשבת עמו ולפיכ' נטלו
 בזיוע היינו תפלין שבזיוע ולפיכ' שמו בראשו
 והיינו תפלין שבראש ולפיכ' נקרא ככאוי
 בזיוע נשאו כקסיע' כעין ככאוי ומאי שביעית
 הוא עירבות ולמה נקרא שמים אלא שהוא
 יעגול כמו ראש האיש ומלמד שמם מיסני ויחש
 משמאלו והוא באמצעותו שמם כלומר שא מים
 מאש וממים ומכנים שלום בניהם בא האש ומצא
 צדו מדת אש באו המים מצרן ומצאו מרת המים
 והיינו עושה שלום במרומיו שביע' ולא שש' לא
 מלמד שכאן היכל הקדש והוא נושא את כלם
 ונחשב לשנים ורזוי שביע' ומאי ניהו הכחשבת
 שאין לח סוף ותכלית וכך המקום הזה אין לו סוף
 ותכלית שביע' הוי מורחו של עולם ומשם בא
 זרעם של ישראל כי חוש השדרה משוך מן המות
 של אדם ובא לאמח ומשם בא הורע דכתב ממורת
 אביא וריען כשישראל טובים אביא וריען מורה
 המקום ויתחדש לך ריען חדש וכשישראל רעים מן
 הורע שכבר בא לעולם שנאמר דור חולך ודור בא
 מלמד שבבר בא ומאי דכתיב אקבצך שנ' ממערב
 אקבצך מאותה המדה שנתחדש תמיד למיערב למה
 נקרא שמה מערב ששם מתערב כל הורע משל
 למלך שהיה לו כלה נאה וצנועה בתרו והיה לוקח
 מכירת אביו עושר ומכיר לר' והא לוקחת הכל
 ומצנעת אותו תמיד ומינכת ומינכת הכל לכהן
 המים בקש לראות מה אכף ומח קיבץ והיינו
 דכתב וממערב אקבצך ומאי ניהו בית אביו דכתב
 ממורת אביא וריען מלמד שממורת כביא וזרע
 במערב

אחן להם זה לעולם אתרון והיו לעיל'הבא שכבר
 בא מקודם ששר ימי בראשית הה'ר אשר
 צפנת לירא'ך וגומר באי דכתיב ויבאו אליה ושם
 שמים עשרה יצנות מים ושיבצים תכרים ויחנו שם
 על המים וכי מה שבח היה בשבצים תכרים באחת
 בקטני הכק'מות יש אלף אלא זכות שיש להם
 כשל בתמרי דכתי' ויבאו מרתה ולא יכלו לשחות
 מים ממרה כי מרים הם מלמד שרוח צפונת היתת
 מעורבת שנ' ויצעק אל ה' ויורהו עין וישלך אל
 המים ומתקן המים מיד נרצן הק' בה ירובשטן
 ומייטו ואלמלא כך לא היו ישראל יכולין לעמוד
 בפניו שנ' שם שם לו חק ומשפט ושם נכחו מלמד
 שבאותה שינה דבק בהם וביקש לאברם מן העולם
 שנ' ולונו היום על משה לאמר מה נשתה ויצ' קטרג
 על משה כי ציעק אל ה' ומאי ויורהו עין מלמד
 שינן החיים היה כביב המים ובא השטן ונטלו משם
 כדי לקטרג יל ישראל ולהחטאם לאביה שבשמי'
 והיה אומר עתה תכנכו במדבר ועין אלה המים
 שהם מרים הם טובים כי תספיקו מהם אבל במדבר
 לא תמצאו אפילו לרחוץ ירכים ופניכם ואז תמותו
 ברעב ובצמא ובחוסר כל באואל משה ואמרו כך
 וכך רחם אותם ראה כי לא יכול להם התחזק יעל
 ישראל ויעל משה ובאו העם וילונג'ל משה באן
 חסר לנו המים ומה נשתה במדבר בא השטן ווייף
 דבריהם אל משה להחטאם ומיד כשראה משה
 השטן ויצעק אל ה' ויורהו עין אירזו עין החיים
 היה שהסיר השטן וישלך אל המים ומתקן המים
 שם שם ר' חק ומשפט הק' בה לשטן ושם נכחו
 לישראל ובא הק' בת והזהיר להם לישראל שיש
 שמות תשמי' לקול ה' וגומר משל למלך שהיה לו
 ברת נאה ואחרים משתתים לה ידע' המלך ברבר
 ולא היה יכול להתקוטט ינם המציא' בתו לתרבות
 רעה והזהיר את בתו אל תחוש לדברי לא המדק'
 כי לא יוכלו לך ואל תצאי לפתח הבד'ת תשי'
 מלאכתך בביתך ואל תשכי במטה אפי' שעה אחת
 ולא יוכלו לראותך ולא להזיק לך כי יש בהם מדה
 אחת מתרחקים מכל דרך פוג' ובתרים בכל דרך

במעיר ואח'כ הוא מקבין מה שהוא וזרע' שמיני
 מאי הוי' לו להק' בה צחק א' בי'עלמו והוי' חביב
 לו מפני שמקיים עולמו והוא יסורו וצמחו ומגדלו
 ומשמתו אהוב וחביב למיעל'ה אהוב וחביב לכטה
 גורא ואריר למיעלה גורא ואריר לכטה כרתוקן
 ומקובל למיעלה מתוקן ומקובל לכטה והוא יסור
 הנפשות כלן אמרת יסור הנפשות כלן ואמרת
 שמיני וחכתי' וביום השביעי שבת ונפש' אין הוי
 שביעי משום רמכר' י' בנייהו רשית אינן תלית
 מלר' עותלת לעל והוא רמכר' בנייהו ומ'ט אקרי
 שמיני וכי לא היה בשביעי אלא מפני שהק' בה
 שבת בשבת באותה מדה כתי' כי ששת ימים יעשה
 ה' ארץ השמים וארץ הארץ וביום השביעי שבת
 ונפש מלמד שכל יום ויום י' לו מאמר שה' אדון
 לו לא מפני שהוא נברא בו אלא שהא' פועל בו
 פעולה חסודה בידו פעילו כלם פעילותם וקיימו
 מעשיהם לבן בא יום השביעי ופעל פעילותו ושמו
 כלם אף הק' בת ולא עור אלא שגדלה נשמתם
 דכתי' וביום השביעי שבת ונפש ומאי הניא שבת'
 זו דלית בה מלאכה והוי' הנחה דכתיב שבת משל
 למלך שהיה לו גנור ובגן האמצעי מינן גובע
 ממקור חיים משקה לג' לימינו וג' לשמאלו ומיד
 שפעל פעולה זו ומתמלא שמחים כלם כי אמרו
 לצרכנו הוא מתמלא והוא משקה אורחם ומגדלם
 הם ממתנים ושואבים והוא משקה את השביעה
 וחכתי' במדבר אביא וזרע' והוי' חד מנהק ומשקה
 ליה אלא אימא הוא משקה הלב והלב משקה את
 כלם רחמי' נצח הוא יסור ע' חסר רין והסור נעין
 מופה בתחל ותתחל בסופה ואכצ' בתחלה וכו')
 ישב ר' ברכיה ודרש מאי האי דאמרינן כולי עלבא
 (העולם הבא ולא ידעין מאי קאמר העולם הבא
 מתרגמין ע'למ' דא' מלמד שקודם כשנבר' אור
 כשנברא העולם עלח במחשבה לבראות אור
 וברא אור גדול שאין כל בריה יכולה לכוכלו
 ולשלום בו צפה הק' בה שאין כל בריה יכולה
 לסבול לקח שביעי ושם להם במקומו והשאר גנוז
 לעת' לבא אמר בני אם יזכו בזה השביעי וישמרוהו

ספר הבהיר

רעה וכשרואי' איש מדרך עצמו בדרך טוב' והוליד
 ברה שונאים אותו ומאן ניהו השטן מל' מר' שיש
 להק' בה מדה ששם' רעה והיא לצפוננו של הק' בה
 דכתי' מצפון תפתח רעה על כל יושבי הארץ כלום'
 כל רעה אשר היא בא' לכל יושבי הארץ מצפון בא'
 ומא' ניהו מדה היה צורת יד ורגל ולה שלוחי הרבה
 ושםם של כלם רע רע' אף יש בהם קטן וגדול והם
 מחריב' את העול' כי תהו' לצ' צפון ואין תהו' לא רע'
 שמתחבני אד' עד שיחשיאם וכל יצ' הר' שיש בבני
 אדם משם הוא' ולכה ניתן בישראל בשמאל מפני
 שאין לו רש' בכל העול' לא בצפון ולא רצה להיות
 לא בצפון ולא הורגל לא בצפון לפיכשהי' בדרום
 עד שילמד מהלך הדרום והיאך הוא יכול להשיג
 יתעבב אותן היס' שלימוד ולא יחשיא לפיכך הוא
 לעולם בצפון בשמאל והיינו רכתי' כי יצר לב האדם
 רע מנעריו רעהו מעניו ורעהו לא ישרא' לשמאל
 שכבר הורגל בה לפוס הכי אמ' הק' בה לישראל אם
 שמוע תשמע לקול יי' אלהיך והישר בעיניו תעשה
 והאונת למצותיו ולא למצו' יצ' הר' ושמרת כל חקיו
 ולא חק יצ' הר' אני יי' רופאך ומא' מרווח יצר הרע'
 משל' לכלן שהפקיד פקידים על מלכותו ויעל'
 כחירתו ועל כל את אח' כמונה על אוצרות מאכל'
 הטיבי והאח' כמונה על איצר האבני' באו כל העולם
 לקנות מאוצרו הטוב ממאכל בא זה שממונה על'
 האבנים וראה מה שקוין ממנו קנה מה יעשה שלח
 שלוחיו להרוס הבתים החלשים כי בחוקים אין לו
 יכולת ואמר בן בן וכך שישתדלו להרוס בית אחד
 מן החוקים יתרכוך בן החלשים ויבאו כלם לקנות
 אבני' ממנו ולא אחיה אני פחו מחבירי הה' בצפון
 תפתח הרע' על כל יושבי הארץ ואח' כי הנני קור'
 לכל משפתו ממלכו צפונה נאם יי' ובאו ונתנו איש
 כסאו פתח שיעיר ירושלם ותהי' תהיה עקב וגם
 יצ' הר' ישתדל תבד' ומא' משמע דשטן היי' מטה
 העול' שהו' משח את כל העול' לכף חובה דכתי' ויש'
 אליהם תרגס וטמא אותה וכתי' כטה מעליו ויעבור'
 ע' תמרים מה טעם לא קבלו עליהם המצות כדכתי'

אם שמעו תשמע מיד ויבאו אליהם מאי אליהם לא
 מהוזה יב' ענות מים הק' בה מכרן להם בתחלה
 ערבו מוסאח' כ' החזיר להם אכני' רכתי' שתיים
 יעשרה מא' טעם מפני שבתחל' היתה תורה בעולם
 שנמשלת למים ואח' נקבעת במקום קבועים מה
 שאין השים עש' שהיום כאן ולבחר להלן מאי ע'
 תמרים מלמד שיש לו להק' בה יע' קימות ושואבים
 מי' פשוט' מה החקים תלה פשוט' אף הם פשוט'
 ומלך רתבר הוי קומה דכתיב זאת קומתך רמתה
 לתמר ולא יעד אלא שיש בתמרים ע' מינים רכתיב
 ע' תמרים ולא היו דומים אלו לאלו ופעילתם זה לזה
 וטעם זה אינו דומ' לזה ואמרת ע' תמרים בגי' אכרת
 ע' קימות והא אמרת ע' ב' אלא ע' א וישראל ע' ב'
 ושתי' אינם בכלל והאמרת ע' לא האחר שר השטן
 כשל למלך שהיה לו בנים קנה עברים ואמר הנה
 לכם משנה לכולכם אמר אחד מהם אני רוצ' עמה'
 כי אני יי' יכולת לגזול להם הכל אמר המלך
 הואיל וכן הוא לא יהיה לך חלק בתוכם ועשה בכל
 יכלתך רצא ואריב להם בדרך והרא' להם זהב ודב'
 ואבנים וקיתנות חילות ואמר להם כוורו לי כה עשה
 המלך סדר חילותיו וחילות בניו כלם והרא' לעבד'
 ואמר להם אל יטעה אתכם טעיה לאמר חיליו רב
 מחילי הנה חילותיו ואותו הבן רמא וחושב לגזול
 אתכם ואהם לא השמעו לוי' בתחל' יחלוך דבריו
 כדי שילכוך אתכם במצורתו ואח' יחשק ואהם
 עבדו ואני אינני מכם רצוני ואם לא חשקניו לי
 ותכורו באחריו כי הוא שר על התרו שג' לא תתור
 אחרי לבבך ולא תכורו כי אחרי התוראש' לא יעלו
 ולא יצילו אך יכולים הם לזהיק אך אני מיעין
 אתכם אם שמעו תשמע לקול יי' וגומר שתשבור
 מצות' כל המחלה אשר שמת' במצרים לא אשים
 עליך למה אחר כל זה לכגור לו כל הדלות
 שלא ימצאן פנים אחרת רך ופעם אחת קשרה
 בשכרן כל חקיו כל המחלה אשר שמת' במצרים
 על ידו לא אשים עליך מאי כי אני יי' רופאך
 ומתי הכהו אלא כשיבא הוא ויכה אני יי' רופאך

ספר הבהר

כי בצלם אלהים יעשה את האדם ואלוהן שוק
ימין ושמאל. יד ימין ושמאל. הגוף
וברית הרי שש. והא אמת שבע שביעה היו
באשתו דכתיב והיו לבשר אחד והא כצליעתו
נלקחה דכתיב וקח אחת כצליעתו ואית
ליה צלע אין כדאמת ולצלע המשכן
ומתרנמין ולכשר משכנא ומאי כשר אית בה.

משל לכלך שיעלה בלבו לישע תשיעה
אלנות זכרים והזכרים קלם אמר כשיהו
כולם מעין אחד לא יתקיימו. מה עשה נטיע
אתיוג בניניהם והוא אחד מאותן החשיע
שיעלו במחשבתו להיות זכרים ואתיוג מאי
היו נקבה והיינו דכתיב פרי עץ הדר וכתרנמין
פרי אלנא אתיוגין ולולבין. מאי הדר
היינו הדר הכל והיינו הדר דשיר השירים
דאמר ביה מי זאת הנשקפה כמו שחר
יפה כלבנה ברה כחמה איומה כנגדלות
והיינו על שם נקבה ועל שמה נלקחה
מאדם שאי אפשר שיתקיים העולם
התחתון בלא נקבה. ומאי טימא
אקרי נקבה על שם דנקביה רחבים
ויש לה נקבים יתרים על האיש.

ומאי ניהו שירים ורחם ובית קבול.
ומאי ניהו שיר השירים דאמרת דהוא הדר
אין הדר הכל של כל כפרי הקדש
דאמר רבי יוחנן כל הכפרים וכל
התורה קדש ושיר השירים קדש קדשים
ומאי ניהו קדש קדשים אלא שקדש
הוא לקדשים. ומאי הם הקדשים
אלו שהם כנגד שש קצוות שבאדם וקדש הוי
להם קדש לכלהו. ומאי ניהו קדש זה אתרוג
שהוא הדר הכל ואמאי נקרא שמו הדר אל תקרי
הדר אלא הדר זה אתרוג שהוא נפרד כאגד לולב
ואין קצות לולב קיימת אלא בו והוא ג' אגוד ים
הכל טעם כל אחד ואחד הוא וי'ם כלן חדר הוא.
לולב כנגד מאי כנגד חוט השררה וכן הוא אומר
וענף עין עיבות צריך הוא להיות ענפיו חופין ארת

ומאי ניהו דאמרת שמיני שבו נתת לו השמונה
ובו נשלכו השמונה לחשבון אך הוא בפעולתו הוי
שביעי. ומאי ניהו יד ימין ושמאל רגל ימין ושמאל
ראשו ברית מכריע וזוגתו שהיא אשתו דכתיב
ורבק באשתו והיו לבשר אחד הוי שמנה ושמונה
ימי חמילה באוככנגרן ואלותכניא לא הוי שהרי
הגוף וברית חר הוא הרי שמנה. תשיע מאי הוי
אל תשיע ויגשירי הסיחור זה כנגד זה והאחד
נבוח מחבירו ת'ק שנה והם כעין שני אופנים
האחד נוטה לצד צפון והאחר נוטה לצד מערב
והולכים יחד הארץ התחתונה. ומאי תחתונה
אחרונה כו' ארצות למטה וכף שכירתו של
הקדוש ברוך הוא תחת רגליו שנאמר השמים ככאי
והארץ הדרום רגליו ושם נצחיו של עולם למטה שנ'
נצח נצחים. מאי לנצח נצחים אלא נצח חר הוי
ומאי ניהו זה הנוטה למערב ושני לו מאי הוי זה
הנוטה לצד צפון ושליש זה הוי מטה שלמטה
שלישי הא אמרת שני אופנים מרבבה אלא איכא
סוף השכינה הוי גם כן נצח והיינו לנצח נצחים
נצח חר נצחים וברי הרי תלמיא. אמרו לו תלמידיו
מלמיעל למטה ידיענן אבל מלמט למיעל לא ידענן
אמר להו ולא חר הוי מלמטה למיעלה ומלמיעלה
למטה אמרו רבנן אינו דומה העילה ליורד שהיורד
יורד במרוצה והעילה אינו כן ולא יורד אלא העילה
אפשר לו ליעלות על דרך אחת שלא ירד. אכר
להם צאו וראו ייכב ודרש להם כשם שהשכינה
למעלה כן היא למטה ומאי שכינה זו הוי אומר
זה האור הנאצל מן האור הראשון שהוא חכמה
גם הוא מסובב הכל שנאמר מלא כל הארץ כבודו
מאי עבדיה האב. משל לכלך שהיה לו שביעה
בנים ושם לכל אחד מקומו אכר להם שבו זה על
גבו זה אמר התחתון אני לא אשב למטה ולא
אתרחק ממך. אכר ליה אני מסובב ורואה אתכם
כל היס והיינו מלא כל הארץ כבודו. ולמה הוא
ביניהם כדי להימדת ולקיימן ומה הם הבנים
בבר אמרתי לכם ששבעה צורות קדושות יש
לו להקדוש ברוך הוא וכלם כנגדן באדם שנאמר

לוליע'הו והיאך העולם נוטרה לצפון ולדרום היא
צפוני מערבי הוא גלגל ראשון הכובל עלינו צפוני
מערבית ס'ר לא כחו צפוני מערבית דהינו שוקא
דשמא ועליו גלגל שני והוא מערבית מערבית ס'ר
אלא אימא כחו הוי מערב אלו הן נצחוננו של עולם
ועליו גלגל שלישי וכחו מערבית דרומית ומאי ניהו
כחו קמאה דקא אמרת שני הוי אומר שוקא של
ימין והא כחו דמערבית דרומי הוא יסודו של עולם
שנאמר בו וצדיק יסוד עולם וכח שני עומד מאחורי
המרכבה וכחו הראשון עומד מלפניו וצדיק יסוד
עולם באמצע הוא יוצא כרמו פ'אל חקרי כרמו
אלא מדרומו של עולם והוא שר על אלה השני גם
בירו נפש כל חי כיהא ח' העולמים וכל לשון
בראיה ברידיה עבדא ועליו נאמ' שבת וינפש והוא
מדת יום השבת ועליו נאמר וכור את יום השבת
לקרש והא ג'כ כתיב שמור ההוא כמדה שביעת
עשירית ובשביעית נאמר את שבתותי כרת שביע'
הוי אומר תשמרו זה מדת שביעית ומקדשי תיראו
ומאי ניהו זה מדת עשירית מדת טובו של הק' כה
ומ'ט אמר הכתוב את שבתותי תשמרו ולא אמר
שבתים משל למלך שהיתה לו כלה נאה וכל שבוע
ושבוע מוכנה יום אחד להיות עמו והמלך יש לו
בנים נאים ואהובים אמ' להם הואיל וכן הוא שמחו
ג'כ ביום שמחת כי כן בשבילי אני משתדל ואתם
ג'כ הררו אותי ומ'ט זכור את יום השב' ושמור זכור
לזי"ן לזכור ושמור לנו'ן ללכה ומ'ט ומקדשי
תיראו שמרו עצמכם מהרהר מ'ט כי מקדשי קדוש
היא למה כי אני' מקרשכם ועל כן כי אני' ה'
רופאך מכל צד ומ'ט אמרין על כל מה שבר' וכו'
ח' העולמים ולא אמרין מה שבראתה אלא אנו
מברכין להק' בח שמשפ' חכמתו כן לחי העולמי'
זה והוא נתן הכל ומ'ט אמרין אשר קדשנו
במצותיו וצונו ולא אמרין וקדשתנו וצויתנו מלמד
שחי העולמים כלולים בו כל המצות כלן וברחמי
עלינו נתנם לנו כדי לקדשנו בהם ואולי נוב' ומ'ט
כי בשעה שנוכ' בע'הו לעשותם ג'כ נזכה לע'הב
הגדול ובידו אוצרות הנשמות ובשעה שישראל

רובו ואם אין ינפיו חופין את רובו אינו שוה כלום
מפני מה מלה'ר שאדם שיש לו זרועותיו ובהם יגין
על ראשו הרי זרועותיו שנים וראשו שלשה והיינו
עבות לשמאל עבות לימין נמצא עין באמצע ולמה
נאמר בו יגן מפני שהוא שרש האילן מאי וערבי
נחל משום דערבי נחל כנגד שוקי אדם שהם שנים
ומאי האי' לישנא דערבי נחל משום דגדול שניהם
למערב ומשם יונק כחו של צפון קטן ממנו מהלך
ת'ק שנה והוא בכח צפון מערב והוא פועל ונקרא
על שמו והם שניהם ערבים ד'א ערבי נחל
שלפנימים מערבים פועלתם זה עם זה ומאי ערבי
נחל הוי אומר על שם המק' שהם קבועי' בו שנקר'
נחל שנ' כל הנחלים הולכי' א' הים והים איננו מלא
ומאי ניהו זה הוי אומ' זה ארתנו ומנלן דכל מדה
ומדה מכל' אלה השביעה אקרי נחל רכתיב
וממתנה נחליאל אל תקרי נחליאל אלא נחליאל
וכל הששה הולכין אל דרך אחד אל הים ומאי
איתודרך אחד מכריע' בנתים דכתיב לפניו ילך
דבר ויצא רשף לרגליו וכלם הולכים לאותו צנור
ומאותו צנור לים והיינו דכתיב וממתנה נחליאל
ממקום דהיינו הכוח לנחליאל ומנחליאל בא
בדמרגסם ראתה מאי ראתה אותה כגולת' שאחרי
הזרקה ומבמות הגיא אשר בשדה מואב ראש
הפכנה ושקפה על פני הישימון ומיכ'ל בגיא אשר
הוא מזוכן ומאי אותו שבשדה מואב אל תקרי מואב
לא מאב אותו אב שנ' עליו עקב אשר שמע אברה'
בקולו וישמור משמרתי מצותי וגו' ומאי ניהו ארתו
השדה אותו שהוא בראש הפכנה וגם נשקפה על
פני הישימון ומתרגמין שמאי ועל ארתו הצנור
נאמר כי עין גנים באר מים חיים ונזלים מן לבנון
ומאי ניהו לבנון הוי אומר זה חכמה ומאי ערבי נחל
הוי אומר איתו שנתן נחלה לישראל והיינו שני
אופני מרכבה הנא' גלגלים' מאמרות הויכל
גלגל וגלגל יש לו מאמר לא שהוא מוכבו אלא
שזאמ' בכו ה'הו כחרדל כעשהגא מ'ט משו'
רוחא דכנשא והאי מרגי ואלמלא כל ארוח' חרא
שיעתא או רגיעא אתחרב עילמא שלש גלגלים יש

לברו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם ומה היה לך לדרוש ולשאל מה הרבר אשר יחיה האדם בו ומה ניהו מוצא פי ה' הוי אומר יח' בתורה דהיינו מוצא פי ה' כמאן אכרו לא עם הארץ חסיד אם עליו אינו גומל אין אפשר להקרא חסיד ואינ' פי שמתחבר עם הבריות והוא עם הארץ לא חסיד יהיה נקרא ובמרה יתחבר עם קונו אם אינו גומל חסר אין אפשר להקרא חסיד עם קונו אם לא בתלמוד תורה שכל הלומד תורה גומל חסד לקונו דכתיב רוכב שמים כיעור כשאתם לומדים תורה לשמי' אז אתם יעזרי לי ואני רוכב שמים ואז ובנאותו שחקי' וכו' שחקי' הוי אומר בחדרי חדרים כדמרתגמין מאר' בשמי' שמי' הלכך לא על הלחם לברו יחיה האדם וגומר הלכך כתיב ועשיר יענה עיות שאם למרת תור' לא תענה כאשר ענית הלכך ניעש ומה עינשו כבר פרשתי • מ' דהחכם יענה דעת רוח מא' דעת רוח לא שדעתי קרו' לרוח דכתיב ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ואחריו בנה ובכנה עצה וגבורה לדעת וראת ה' • והאמרת לן עצה וגבורה ודעת וראת ה' פי' והאמרת לן עצה זו גמילות חסדים גבורה זו מרת הרין דעת זו חאמת וכן הרעת שבו כוחן את האדם האמת יראת ה' היא אוצרו לשל תורה והיינו דאמרי' אינשי אלא שזו למיעלה מזו • דא' עקיבא כל מה שברא הק' בנה ברא לגדר שנ' את זה לעמת זה יעשה הא' וסמי ניהו איצרה של תורה דכתיב יראת ה' היא אוצרו לפיכך צריך האדם להיות ירא שמים ואח' ילמוד תורה משל לאדם שהלך לקנות דבש של תמרים ולא הולך ימיו כלים להביאם אמר אביאם בחיקי כבר משאו עליו נתפחד פן יקרעו בגריו ויתלכלכו ודקם בארץ בדרך ניעש שמים אחת משום הפחד אוכלים ואחת משום אינדי כמנו • יראת ה' היא למיעלה בכפו של הק' בנה וגם היא יעוזה ואותו הכף נקרא כף זכות משום דמטה עולם לכף זכות והיינו דכתיב והריוהו ביראת ה' לא למראה עיניו ישפוט ולא לכשמת' אונזו יוכיח לא מטה כלפי חסד ומטה כל העול לכף זכות ומשם עצה יוצא ומשם גריאו'

יוצאות

טובים איצרות הנשמו' זוכין לצאת ולבא בעיל הזה ואם אין טובים לא יצאו והיינו דאמרי' דול אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף ומאי כל הנשמות שבגוף הוי אומר כל הנשמות שבגוף האדם וזכו וחרשות לצאת ואז בן דוד בא וזכר לה ולר כ' נשמות ויצאה בכלל האחרים • משל למלך שהיה לו חיל ושלח להם פת לאכול לרוב ונתעצלו ולא אכלו מה ששלח להם ולא שמרוהו ונתעפש ונפחד הפת בא לדרוש ולפקוד אם יש להם מה לאכול ואם אכלו מה ששלח להם מצא להם פת מעיפש ומצאם כחבישים לבקש פת אחרת כלום לא שמרנו ואחר נבקש גם המלך כינם ולקח אותה פת המעיפש וצורה עליו ליבשו ולתקנו בפי' וזכוחל ונשב' לאלה האנשים פת האחר' לא אתן להם עד שיאכלו כל הפת המעיפש הזה שלחו להם מחדש מה עשו אמרו לחלוק אותו חלקיו ונטל כל אחד חלקו כהם הוריו שם חלקו באויר לשמרו ואכלו טוב והאחר נטל ואכל כמנו בתאווה והשאר הניחו ולא שמרו כי נתאש כמנו ונפחד וזרר ונתעפש ולא יכלו כלל לאכול ונשאר רעב עד שמת נפק' עליו עין גופו במותו למה הרג' יצמן לא די שהפת קלקלתם לכם מתחלה והחזרתי אותו לכם מתוקן וקלקלת' אותו ואתה קלקלת חלקך ונתרשלת מלשומרו ולא עוד אלא שהרגת יצמן והוא משיב אדוני כה היה לי לעשות ויענין אותו היה לך לשמרו ואם תאמר לא יכלת היה לך להשגיח בחבירך ושכנך שחלקו עמך הפת ותרא' מעשיהם ושמירתם ותשתדל לשמור כמותם ועוד דורשי' אותו למה הרגת את יצמן לא די שקלקלת הפת אלא יעור הוכפת והרגת חומר גופך וקצרת ימך וגרמת ואפשר שהיו בנים טובים יוצאים ממך והיה מציל אותך וקלקלך ואחרים וקלקולם לכן סכל צד ידו יעלך יכורך נבהל להשיב והשיב מה הייתי יכול לעשות מאחר שלא היה לי פת וממה הייתי יכול להיות אמר ואם היית יעמל ויגיי' בתורה לא היית משיב כסילות ועוזה כזאת שכתוק תשובה דברך ניכר שלא היית יע' בתור' כי לא על הלחם

ספר הבהיר

ויצאות לעולם ומשם רועה אבן ישראל והוא
המקום שנקרא שם שנאמר ושם חביון עמוד דכין
שבה מלתא זוהרה באי חבורה איכא לך קנינים
י' כיון מלתא חרודא באי חרודא איכא לך מאי
ניהו קרנים מידו לו ומאי ניהו דקאמר קרנים ואחר
כך מידו דיו מביעא ליה לא קשא רהינו ויחראף
משה וישלך מידו ויזכר מידו בתיב והיינו דכתיב
והי' ידיו אמונה עד בא השמש ולא אמונות ר' אנו
מקשינן לך להרין ואתה מככר עינינו למדתנו
רבינו מש בים על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון
ומה פירוש קרנים מידו לו היבודה כבר פירשתי
לכם עתה בתוך דברים שאכרתו אכספיו כיון
דחזינוהו דאכספיו תתחיל ואמר להם והלא המים
הזוומהם צא האש אכרו דכרי הכל אם כן המים
כוללים האש ומאי ניהוה קרנים אמר להם ה'
קרנים כנגד ה' חומשי תורה וכנגד ה' אצבעות
שביד ימינו של אדם ור' את הוא דאמר ליה משמ'
דרכי יוחנן דאינו אלא שתי רועיות יעלם אמר
ליה ברם הבא קרנים משמש לשתים קרנים
דשלמטח היכנו ומאי ניהו אמר למשה בכניס
ולמסעלה באי אמר להויראית חטא ומאי ניהו יראת
י' האוצר הראשון דאמר רבי מאי דכתיב ואמר
אלהים יהי אור ולא אמר ויהי כן לא מלמד שהאור
ההוא היה גדול מאד ואין כל בריה יכולה להכתב'
כוננו הק' בה לצדיקים לעתיד לבא והיא מדרת כל
כחורות שבעול והיא כח אבן יקרה שקורין כוחרת
ודר על מה היא מדרת דר מלמד שנמל הקדוש
ברוך הוא בזויה אחר כאלפים וזנה כמנה אבן
יקרה נאה ומקישטת וכלל בה כל המצות ובא
אברהם ובקש בח לונתנו לו אבן יקרה זו ולא רצה
אותה ובה ולקח מדרת ההכר דכתיב חסד לאברהם
בא יצחק ובקש כחונתנו לו ולא רצה בה ולקח את
מרת הנבירה רהינו פחד דבתי' וישבע יעקב בפחד
אביו יצחק בא יעקב רצה בה ולא נתגלו אמר לו
הואיל ואברהם למעלה ויצחק תחת זאת הנהיה
באמצע וטול שלשתן ומאי ניהו אמצע היינו שלום
ההבתיב חתן אמת ליעקב אמת ושלום חר הוא
משה.

דכתיב שלום ואמת יהיה בימי והיינו דכתיב
והאכלתין נחלת יעקב אבין דהיינו נחלת
גמורה דלית ליה חסד ההס' ד' והאמת
והשלום ולפיכך אמר אבן מאכו הבונים
היתה לראש פנה פ' אבן שמאכו אברהם יצחק
ויעקב שכנו העולם היתה לראש פנה ולמה
מאכו בה והלא נאמר עקב אשר שמע אברהם
בקולי וישמור משכרתי באי משכרתי בן אמת
מרת החל' כל ימי היות אברהם בעולם לא הצרכתי
לעשות מלאכתי שהרי אברהם ימר שם במקומו
וישמור משכרתי כי אני זאת מלאכתי שאני מוכה
העולם ואפילו נתחייב אני מוכם ויעזר משכרם
וכבא כלם לעשות רצון לאביהם שבשמים
וכל זה יעשה אברהם דכתיב ויטע אשל בנאר
שכני סדר לחמו וכמוי לכל באי עולם והיה מוכה
ומדבר על לבם למי אתם עובדים עבדו את י' אלהי
השמים ואלהי הארץ והיה דורש להם עד שהיו
שבים ומנלן שאף החיובים היה מוכה שנאמר
הככסה אני מאברהם ואברהם היו היה אלא אזכרה
שיריעת' שביקש עליהם רחמים וזכה אפשר שלא
ידע אברהם שלא יוכלו להנצל אלא לזכותו קאמר
מכאן אכרו תבא לשחר מסייעין לו תבא למא
פותחין לו ויש אוסרים פתחם לו וכן נראה לי
מאי פותחים לו אותן הפותחים תמיד מצות וחקתי
אמר הואיל ולא חפצת בה אשמור מצותי ומאי
מורתי אלא אפי' חוראות ופולולים שמורים למעל'
הוא ידעם וקיימם ומאי משם רועה אבן ישראל
שמעם נזון אבן ישראל ומאי משם הוי צדק עליה
ומאי הוא היינו שכל הגדול הצפון והיינו סודות
והאבן הדרה למטה נקרא דר ומאי ניהו קרנים
שנאמר קרנים מידו היינו חמשה אצבעות
אמר רבי רחומאי כך קבלתי כשנקש משה רבינו
עליו השלום לידע דיעת השם הנכבד ית' ואמר
הראנינא את כבודך בקש לדעת מפני מה צדיק
רוע לו ורשע נשוי לו ולא הודיע ולא הודיע כלקא
דעתך אלא לא הודיעו מה שבקש וכי תליל יעל
דעתך שמשה לא היה יודע סוד זה אלא כן אמר
משה.

לשמה התורה של מעלה מתחברת להק' בה והיינו
ראמרין לעיל' ולכור אדם תורהאפי' שלא לשמה
שמתין שלא לשם בא לשמ' מאי ניהו תור דאמרת
היינו כלה שמקושטת ומעוטרת ומוכללת בכל
המצות והיא אוצר התורה והיא ארוכתו של הקדוש
ברוך הוא דכתב תורה צוה לנו משה מורשה אל
תקרי מורשה אלא מאורשה : הא כיצור כשישראל
עוסקים בתורה לשמ' היא ארוכתו של הקדוש ברוך
הוא והיא מורשה לישראל : ישב רבי רחומאי
ודרש מה זכתה תמר שיצאו ממנה פרץ וזרח מפני
שהיה שמה תמר אחות אמןן היא ריב' דא' לכך .
ואמאי אקרי פרץ על שם הלכנה שהלכנה נפרצת
לעתים חרת אקרי' ע' שם החמה שהחמ' זורחת תמיד
כינ' וזרח השמש והוא פרץ הוא הכבוד וחמ' גדול'
מן הלכנה ל' ק' דהא כתיב ויתן יד וכתב ואחר יצא
אחיו אשר על ידו השני ויקרא שמו זרח והוא היה
ל' להיו הכבוד ומפני שידע הק' בה שעתיד לצאת
ממנו דוד ושלמה שעתיד לומר שיר חשירים ההווה
ומ' אקרי' תמר ולא שאר שמות מפני שהיא
נקבה נקבה ס' ד' לא אצ' מפני שכוללת זכר ונקב'
וכל אילני תמא' כולל' זכר ונקבה והיאן שהלולב
היו זכר והפרי מבחוץ היו זכר ומבפנים היו נקבה
והיאן נגרעית התמר שהיא סרוקת בעץ כנגדה
כה הלכנה וק' בה ברא זכר ונקב' שנזכר ונקב' ברא
אותם אפשר לומר כן והכתי' ויבא אליה את האדם
בצלמו ואח' כ' אצ' לו עור כנגדו ויקח א' מצלעותיו
ויכסו בשר תחתנה לא אימא כתי' בהו יציר' וכתב
בהו ברא בעת עשיית הנשם עשיית זכר ונקבה היתה
ושם אותה יצירה ובעת שחרכיב הנשמה על הגוף
לכל אחד ואחד נאסף הכל . וכן נלך דהא יצירה
לישנא דאכיפה הוא דכתיב ויצר' י' אלהים מן
האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים
ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו
וגומר והיינו דכתיב זכר ונקבה בראם
וכתיב ויברך אותם אלהים נשמת הנקבות
מן הגוף הם ונשמת הזכרים מן הגושה
לצד צפון הגוף והיינו דכתיב וקראו
הנש

משה דרכי הכוחות אני יורע אבל אני יורע היאך
ואין מתפשטות בה יורע אני שבמחשבה האמת
אין לא ידעתי חלקיו ובקש לדעת ולא הוריעהו .
מפני מה רשע וטוב לו וצדיק ורע לו מפני שצדיק
כבר היה רע לשעבר ועתה נענש : ואם תאמר
וכי מענישין על ידי נצרות והאמר רבי שמעון טאין
מענישין בבי' דין של מעלה אלא מבין עשרים שנה
ולמעלה . אמר ליה אטו לא בתי' אמרנא אנא
ראמרנא שכבר היה לשעבר : אמרו לו חבירי
עד מתי תתחום דברין : אמר להם צאו וראו
משל לאדם שנשם בגנו כרם לעשות ענבים ויטעה
באשמים ראה שלא הצליח גדרו ונטיש נוקח הגפני'
ראה שלא הצליח גדרו ונטיש ער כמה : אמרו ליה
לאלף דור דכתיב דבר צוה לאלף דור והיינו דא' ר'
תתק' ע' דורות חסרו ועברה הקדוש ברוך הוא ונטיש
ושהלך בכל דור ודור : אמר רבא אי בעי צריקים
ברו עלמא מי מברל עונותיהם דכתיב כי אם
עונותיכם היו מברלים בניכם וכן אלהיכם
הא אם לא היו עונותיכם לא היה הפרש בניכם
ובינו כו' : דהא רבא ברא גברא שריה לקמיה
דר' זורא הו' קא' משתעי בהריה ולא מהדר : אמר
לח' אלא עונותיכם הוה מהדר ומכא' הוה מהדר
בנשמתיה ומי הו' ליה נשמה לאינש למיעל ביה :
אמרו ליה אין דכתיב ויפח באפיו נשמת חיים
ולאינש הו' ליה נשמת חיים ולאמלא עונותיכם
שאין הנשמה טהורה והיינו הפרש שבניכם לבני
דכתיב ותח' כרהו מעט כאלהים מאי מעט דאית
ביה אינו מברב כבאן אלא על המדות לבר :
עונות והקדוש ברוך הוא לית ליה עונות וברוך
הוא וברוך שמו לעד ולנצח עונות הוא דלית ביה
הא יצר הרע אית ביה בתמיהה מיניה אתי אתי
כלקא דעתך אלא אימא היה קאתי מיניה והוא
בראו דיער דאתא דור לתורגו : דהא הוא דכתיב
לבי חלל בקרבי כן אמר דוד הואיל ולא יכולתי לו
לא יגור רע ובמח יכול לו חדר בגרסתו שלא היה
שוותק לילה ויום והיה מחבר להקדוש ברוך הוא
תורה של מעלה כיכל שיעה שאדם לומר תורה

אשר הלבבות יאיר. ולא בינם יעיר. והענים וזה
 יזהיר: אמן אמן כלל:
 תו ש ל ב ע

כמאל הרשע הלך ונגיע ירחף האשה עליו ונגעה

על ידי הכוונת במלאכת הקדש נחמל מרדכי ועזיר נר יהודה מק"ק איגטערדם

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
 LIBRARY
 540 EAST 58TH STREET
 CHICAGO, ILL. 60637

1. The first step in the process is to identify the problem. This involves gathering information about the situation and the people involved.